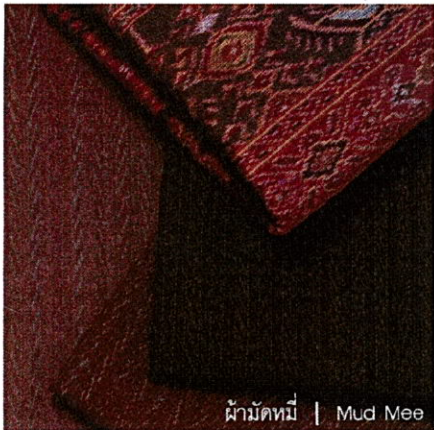

การรณรงค์แต่งกายผ้าไทย และส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

ของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

ผ้ามัดหมี่ | Mud Mee

ผ้าขิด | Kid

กลุ่มงานคณะกรรมการการศาสนา วัฒนธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม
สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คำนำ

ผ้าไทยเป็นมรดกอันทรงคุณค่าทางภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งได้มีการสร้างสรรค์ สั่งสม สืบทอด และพัฒนาสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทยหลงใหล และสร้างรายได้ให้กับประเทศชาติเป็นเงินมากกว่าพันล้านบาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ผ้าไทยแบบดั้งเดิมที่ได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติและบุคคลทั่วไปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทอมาจากเครื่องกี่มือและกี่กระตุกมีโครงสร้างของเส้นด้ายทำจากเส้นใยธรรมชาติจำพวกไหม (Slik) และฝ้าย (Cotton) มีเพียงส่วนน้อยที่ทำจากลีนิน แต่ในสภาวะสังคมไทยในปัจจุบัน เด็ก เยาวชน และประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคมวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมดังกล่าวนี้วันจะทำให้วัฒนธรรมไทยอันดีงามเสื่อมลง เห็นได้จากค่านิยมการแต่งกายของวัยรุ่นไทยที่ชอบลอกเลียนแบบการแต่งกายของศิลปิน นักร้อง นักแสดงของต่างประเทศ ซึ่งจะนิยมการแต่งกายแบบเปิดเผยร่างกายเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

คณะกรรมการธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเห็นว่าในปี ๒๕๕๘ รัฐบาลได้จัดการส่งเสริมปีท่องเที่ยววิถีไทย ๒๕๕๘ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และนำเสนอภาพลักษณ์ประเทศไทยผ่านวิถีไทย เพื่อสร้างการรับรู้ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทุกภูมิภาคของประเทศ และปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นชาติสู่นักท่องเที่ยวต่างประเทศและเพื่อให้เป็นต้นแบบแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย พร้อมทั้งสืบสานการสวมใส่ใช้ผ้าไทยอย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน จึงได้มีการพิจารณารณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย และส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักในคุณค่าและรักวัฒนธรรมไทย ตลอดจนมีส่วนร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป

คณะกรรมการธิการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ หวังว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานและบุคคลที่ปฏิบัติงานด้านศิลปวัฒนธรรม และประชาชนทั่วไปที่สนใจในเรื่องดังกล่าวโดยทั่วไป

พลตำรวจเอก

(พิชิต ครอบเศษคุปต์)

ประธานคณะกรรมการธิการการศาสนา

ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า	
สรุปสำหรับผู้บริหาร	(ก)	
บทที่ ๑	การจัดตั้งและองค์ประกอบคณะกรรมการ	๑
	๑. การจัดตั้งคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว	๑
	๒. การแต่งตั้งบุคคลตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ	๗
	๒.๑ การแต่งตั้งที่ปรึกษา กิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ	
	๒.๒ การแต่งตั้งที่ปรึกษา นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ	
	๓. การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม	๙
บทที่ ๒	การรณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ	๑๕
	๑. ความเป็นมา	๑๕
	๒. วัตถุประสงค์	๑๕
	๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๕
	๔. วิธีการดำเนินการ	๑๖
	๔.๑ การประชุมพิจารณาการรณรงค์แต่งกายผ้าไทย และส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ	๑๖
	๔.๒ การรณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ	๒๘
บทที่ ๓	ความเห็นและข้อเสนอแนะ	๒๙
ภาคผนวก		
	ประมวลภาพการพิจารณาการรณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ	
	วิวัฒนาการของการใช้ผ้าไทยแต่งกายแบบไทย	
	การรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทย	
	รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว	

สรุปสำหรับผู้บริหาร

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า ผ้าไทย เป็นมรดกอันทรงคุณค่าทางภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งได้มีการสร้างสรรค์ สั่งสม สืบทอดและพัฒนาสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยผ้าไทย หมายถึง ผ้าทุกชนิดที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยฝีมือคนไทย อาทิ ผ้าลายขิด ผ้ายก ผ้ายก น้ำไหล มัดหมี่ ผ้าพื้นเมือง เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้มากมาย เช่น เสื้อผ้า หมอน ผ้าห่ม กระเป๋า เป็นต้น สร้างชื่อเสียงขจรขจายไปทั่วโลก ส่งผลให้ชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทยหลงไหล และสร้างรายได้ให้กับประเทศชาติเป็นเงินมากกว่าพันล้านบาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ผ้าไทยแบบดั้งเดิมที่ได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติและบุคคลทั่วไปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากเครื่องกี่มือและกี่กระตุกมีโครงสร้างของเส้นด้ายทำจากเส้นใยธรรมชาติจำพวกไหม (Slik) และฝ้าย (Cotton) มีเพียงส่วนน้อยที่ทำจากลีนิน แต่ในสถานะสังคมไทยในปัจจุบัน เด็ก เยาวชน และประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคมวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมดังกล่าวนี้วันจะทำให้วัฒนธรรมไทยอันดีงามเสื่อมลง เห็นได้จากค่านิยมการแต่งกายของวัยรุ่นไทยที่ชอบลอกเลียนแบบการแต่งกายของศิลปิน นักร้อง นักแสดงของต่างประเทศ ซึ่งจะนิยมการแต่งกายแบบเปิดเผยร่างกายเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง รวมทั้งในปี ๒๕๕๘ รัฐบาลได้จัดการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทย ๒๕๕๘ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และนำเสนอภาพลักษณ์ประเทศไทยผ่านวิถีไทย เพื่อสร้างการรับรู้ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทุกภูมิภาคของประเทศ และปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ สู่นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ดังนั้น คณะอนุกรรมการในฐานะที่รับผิดชอบงานด้านการอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และการส่งเสริมวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทย จึงได้เห็นสมควรมีการรณรงค์ ส่งเสริมให้สมาชิกสถาบันนิติบัญญัติ แห่งชาติ แต่งกายด้วยผ้าไทย เพื่อร่วมอนุรักษ์ พื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย รวมทั้งร่วมส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทย ๒๕๕๘ และสามารถเป็นต้นแบบให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ พื้นฟู สนับสนุน และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย พร้อมทั้งสืบสานการสวมใส่ใช้ผ้าไทยอย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน ทั้งการใช้ในรูปแบบของเสื้อผ้าหรือของใช้อื่น ๆ หลากหลายรูปแบบ อาทิ การแต่งกายด้วยผ้าไทยในชุดพระราชทานสำหรับสุภาพบุรุษ และชุดไทยพระราชนิยมสำหรับสุภาพสตรี รวมถึงการใช้ชุดแนวประยุกต์ที่มีการส่งเสริมค่านิยมคนรุ่นใหม่ให้หันมาใช้ผ้าไทยอย่างจริงจัง โดยนำผ้าไทยมาตัดเย็บให้เข้ากับเสื้อผ้ายุคใหม่ในทุกรูปแบบ หรือนำมาผสมผสาน (MIX & MATCH) ตกแต่งด้วยความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ทำให้เสื้อผ้าดูมีเอกลักษณ์ และดัดแปลงให้ดูทันสมัยเข้าได้กับทุกแฟชั่น ผนวกกับการใช้เครื่องประดับอื่น ๆ ประกอบด้วย เพื่อให้คนนิยมใช้ผ้าไทย และแสดงให้เห็นว่าผ้าไทยสามารถออกแบบได้ตามรูปร่างที่ตนเองต้องการ และใช้ได้ทุกโอกาสอีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมอนุรักษ์ พื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย และส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักในคุณค่าและรักวัฒนธรรมไทย ตลอดจนมีส่วนร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าประชุมเพื่อให้ข้อมูลประกอบการพิจารณา ได้แก่ ผู้แทนกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และนักออกแบบชุดไทย ซึ่งในการประชุมได้รับทราบข้อมูลว่า ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ จนถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเยี่ยมประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงของไทย คือ ประเทศเวียดนาม อินโดนีเซีย และพม่า ในขณะที่สตรีไทยยังไม่มีเครื่องแต่งกายประจำชาติ อย่างแน่นอน ในโอกาสที่จะต้องเสด็จเข้าสู่เขตสักการสถานต่าง ๆ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาแบบไทยกรอมข้อพระบาท และฉลองพระองค์ตามสมัยนิยม ทรงแพร่สะพายทับเหตุนี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้ทรงพระคำนึงถึงความจำเป็นของการมีเครื่องแต่งกายสำหรับสตรีที่เป็นแบบพิธีแน่นอนเช่นเดียวกับฝ่ายบุรุษ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีกำหนดการจะต้อง โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเยือนประเทศต่าง ๆ ในหลายทวีป เป็นระยะเวลาหลายปี จึงทรงพระราชดำริที่จะทรงฉลองพระองค์แบบไทย เพื่อให้ทั่วโลกรู้จักว่า ประเทศไทยก็มีเครื่องแต่งกายประจำชาติเช่นเดียวกับชาติอื่น ๆ จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้หม่อมหลวงมนิรัตน์ บุณนาค นางสนองพระโอษฐ์ผู้ใหญ่ และคุณอุไร ลืออำรุง ช่างฉลองพระองค์ นำเครื่องแต่งกายของสตรีไทย และเจ้านายสตรีไทยในสมัยโบราณหลายสมัยมาปรับปรุงและออกแบบเป็นเครื่องแต่งกายแบบไทย สำหรับใช้ในงานพิธี และโอกาสต่าง ๆ มากมาย เครื่องแต่งกายเหล่านี้ได้รับการตั้งชื่อตามชื่อพระที่นั่ง ในพระบรมมหาราชวัง และพระตำหนักหลายองค์ ได้แก่ ไทยจักรี ไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิมาน ไทยดุสิต ไทยจักรพรรดิ ไทยจิตรลดา ไทยศิวาลัย และไทยเรือดั้น ประกอบด้วยชิ้นและเสื่อแขนสั้นและยาวแบบต่าง ๆ ที่มีความงดงาม ความประณีต แตกต่างกันไปตามโอกาสของงาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้ตัดเย็บชุดไทยเหล่านี้ด้วยผ้าไหมไทย เพื่อเป็นการแนะนำเครื่องแต่งกายแบบไทยและผ้าไหมไทยให้ทั่วโลกรู้จักในทางเดียวกัน ซึ่งพระราชดำรินี้ก็ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ผ้าไหมไทยได้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย และชุดไทยที่ทรงพระราชดำริขึ้น ซึ่งเดิมเรียกกันว่า “ชุดไทยพระราชานิยม” ต่อมาก็เป็นที่นิยมของสตรีไทยทั่วไปจนในที่สุดก็กลายเป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย ซึ่งลักษณะการแต่งกายชุดไทยพระราชานิยม มี ๘ ชุด ประกอบด้วย

๑) ไทยเรือดั้น คือ ชุดไทยแบบลำลอง ใช้ผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมมีลายริ้วตามขวางหรือตามยาว หรือใช้ผ้าเกลี้ยงมีเชิง ตัวซิ่นยาวจรดข้อเท้า ป้ายหน้า เสื่อใช้ผ้าสี ตามริ้วหรือเชิง สีจะตัดกับซิ่นหรือเป็นสีเดียวกันก็ได้ เสื่อคนละท่อนกับซิ่น แขนสามส่วน กว้างพอสบาย ผ่าอก ดุมห้าเม็ด คอกกลมตัน ๆ ไม่มีขอบตั้ง เหมาะสำหรับใช้แต่งไปในงานที่ไม่เป็นพิธี และต้องการความสบาย อาทิ ไปงานกฐินต้นหรือเที่ยวเรือ เทียน้ำตก

๒) ไทยจิตรลดา คือ ชุดไทยพิธีกลางวัน ใช้ผ้าไหมเกลี้ยงมีเชิงหรือเป็นยกดอกทั้งตัวก็ได้ ตัดแบบเสื่อกับซิ่น ซิ่นยาว ป้ายหน้าอย่างแบบลำลอง เสื่อแขนยาว ผ่าอก คอกกลม มีขอบตั้งน้อย ๆ ใช้ในงานที่ผู้ชายแต่งเต็มยศ อาทิ รับประมุขของประเทศที่มาเยือน เป็นทางการที่สนามบิน หญิงไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่เนื้อผ้าควรงดงามให้มากสมโอกาส

๓) ไทยอมรินทร์ คือ ชุดพิธีตอนค่ำ ใช้ผ้ายกไหมที่มีทองแกม หรือยกทองทั้งตัว เสื่อกับซิ่นแบบนีออนุโลมให้สำหรับ ผู้ที่ไม่ประสงค์คาดเข็มขัด ผู้มีอายุจะใช้คอกกลมกว้าง ๆ ไม่มีขอบตั้งและแขน ๓ ส่วนก็ได้ เพราะความสวยงามอยู่ที่เนื้อผ้าและเครื่องประดับที่จะใช้ให้เหมาะสมกับงานเลี้ยงรับรอง ไปดูละครตอนค่ำ และเฉพาะในงานพระราชพิธี สวนสนามในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หญิงประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๔) ไทยบรมพิमान คือ ชุดไทยพิธีตอนค่ำที่ใช้เข็มขัด ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง มีเชิงหรือยกทั้งตัวก็ได้ ตัดแบบติดกัน ขึ้นมีจีบยกข้างด้านหน้ามีชายพก ใช้เข็มขัดไทยคาด ตัวเสื้อแขนยาวคอกลม มีขอบตั่งผ้าด้านหลัง หรือด้านหน้าก็ได้ ผ้ามีจีบยาวจรดข้อเท้า แบบนี้เหมาะสำหรับผู้มีรูปร่างสูงบาง สำหรับใช้ในงานเต็มยศและครึ่งยศ เช่น งานอุทยานสโมสร หรืองานพระราชทานเลี้ยงอาหารอย่างเป็นทางการในคืนที่มีอากาศเย็น ใช้เครื่องประดับสวยงามตามสมควร

๕) ไทยจักรี คือ ชุดไทยสไบ ใช้ผ้ายกมีเชิง หรือยกทั้งตัว ขึ้นมีจีบยกข้างหน้า มีชายยก ใช้เข็มขัดไทยคาด ส่วนท่อนบนเป็นสไบจะเย็บให้ติดกับขึ้นเป็นท่อนเดียวกัน หรือจะมีผ้าสไบหมัดต่างหากก็ได้ เปิดป่าข้างหนึ่ง ชายสไบคลุมไหล่ ทั้งชายด้านหลังยาวตามที่สมควร ความสวยงามอยู่ที่เนื้อผ้า การเย็บและรูปร่างของผู้สวม ใช้เครื่องประดับได้งดงามสมโอกาสในเวลาค่ำคืน

๖) ไทยดุสิต เป็นเสื้อสำหรับงานพิธีตอนค่ำ ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง อย่างเดียวกับไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิमान และไทยจักรี ตัวขึ้นยาว มีจีบยกข้างหน้า และชายพก ใช้เข็มขัด ผิดกันตรงตัวเสื้อคือ เป็นเสื้อไม่มีแขน คอด้านหน้าและด้านหลังคว้านกว้าง และต่ำเล็กน้อย ผ่าด้านหลัง ตัวเสื้อปักเป็นลวดลายด้วยไข่มุก ลูกปัด และเลื่อม ฯลฯ ใช้ในงานพระราชพิธีที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

๗) ไทยจักรพรรดิ เป็นแบบไทยแท้แบบหนึ่ง ตัวขึ้นใช้ผ้าไหม หรือยกทองเอาจีบ ข้างหน้ามีชายพก ห่อแพรจีบแบบไทยสัดกับผ้านุ่งเป็นชั้นที่หนึ่งก่อน แล้วใช้ผ้าหมัดปักอย่างสตรีบรรดาศักดิ์สมัยโบราณ หมัดทับแพรจีบอีกชั้นหนึ่งใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนด ให้แต่งกายเต็มยศแบบไทยจักรี

๘) ไทยศิวาลัย เป็นแบบไทยแท้ ขึ้นเป็นแบบไทยจักรพรรดิ ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง เสื้อตัดแบบแขนยาวคอกลม ผ่าหลัง เย็บติดกับขึ้น คล้ายแบบไทยบรมพิमान หมัดปักลายไทยอย่างแบบไทยจักรพรรดิ ทับโดยไม่ต้องมีแพรจีบรองพื้นก่อนใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

ส่วนการกำหนดแบบเสื้อชุดไทยของผู้ชาย ซึ่งปัจจุบันเสื้อแบบพระราชทานเป็นที่นิยมแพร่หลายขึ้นสมควรจะได้กำหนดให้เป็นแบบเสื้อชุดไทยของชายไทย อันจะเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคนไทยต่อไป โดยมี ๓ รูปแบบ ประกอบด้วย

๑) ชุดไทยแขนสั้น ใช้สีเรียบจาง หรือมีลวดลายสุภาพ ในโอกาสธรรมดาทั่วไป หรือในการปฏิบัติงาน หรือในการปฏิบัติงาน หรือในโอกาสพิธีการกลางวัน และอาจใช้สีเข้มได้ในโอกาสพิธีการเวลากลางคืน

๒) ชุดไทยแขนยาว ใช้สีเรียบจาง หรือมีลวดลายสุภาพ ในโอกาสพิธีการเวลากลางวัน และอาจใช้สีเข้มในโอกาสพิธีการเวลากลางคืนได้

๓) ชุดไทยแขนยาวคาดเอว ใช้ในโอกาสพิธีการที่สำคัญมาก ๆ

การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้ร่วมมรณงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทย โดยได้ดำเนินการรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทยให้แก่สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติและบุคลากรในวงงานรัฐสภา ดังนี้

๑) คณะกรรมการได้เสนอโครงการรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ แต่งกายด้วยผ้าไทยต่อคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบในเรื่องดังกล่าว จึงได้เสนอโครงการต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา และมีมติขอความร่วมมือสมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ แต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันพฤหัสบดีที่มีการประชุมสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๘

๒) คณะกรรมการได้นำเสนอในที่ประชุมให้คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมมรณงค์แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบ

ในเรื่องดังกล่าวจึงเชิญชวนให้กรมการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยทุกวันศุกร์ที่มีการประชุมคณะกรรมการ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

๓) คณะอนุกรรมการได้มีมติให้อนุกรรมการ และที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันจันทร์ที่มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

อนึ่ง เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยให้เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย คณะอนุกรรมการจะดำเนินการส่งเสริมการใช้ผ้าไทยและแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยให้มีความชัดเจน และเห็นควรร่วมกันดำเนินการให้มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติ เพื่อกำหนดให้เป็นชุดประจำชาติต่อไป

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๑) การสวมใส่ชุดไทยสามารถเลือกสวมใส่ชุดไทยพระราชนิยามทั้งหมด ๘ ชุด ได้แก่ ไทยจักรี ไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิมาน ไทยดุสิต ไทยจักรพรรดิ ไทยจิตรลดา ไทยศิวาลัย และไทยเรือนต้น ในการกำหนดรูปแบบการแต่งกายด้วยชุดไทยของสุภาพสตรีนั้นมีความหลากหลายในการสวมใส่ ตลอดจนลักษณะของบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้น หากมีการกำหนดรูปแบบการแต่งกายด้วยชุดไทยให้มีความชัดเจน จะสามารถทำให้เกิดความเข้าใจโดยทั่วกัน และเกิดความพร้อมเพียงในการสวมใส่ ส่วนชุดไทยของสุภาพบุรุษเป็นแบบเสื้อพระราชทานที่นิยมแพร่หลาย มีจำนวน ๓ ชุด ได้แก่ ชุดไทยแขนสั้น ชุดไทยแขนยาว และชุดไทยแขนยาวมีผ้าคาดเอว

๒) การเดินทางไปราชการของผู้บริหารประเทศ นักการทูต หรือนักกีฬาที่เดินทางไปแข่งขันในต่างประเทศ ควรจะต้องขอความร่วมมือและประสานให้คำแนะนำในการสวมใส่ชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน อาทิ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ หรือเอเชียนเกมส์ในหลายประเทศมีการสวมใส่ชุดไทยประจำชาติ

๓) สาเหตุที่ผ้าไทยไม่ค่อยเป็นที่นิยมกว้างขวางอาจสรุปดังนี้

๓.๑) ผ้าไหม ดูแลรักษายาก ยับง่าย ใส่แล้วร้อน ไม่สบายตัว และราคาแพง

๓.๒) ซักด้วยเครื่องไม่ได้ เพราะจะหด และสีตก

๓.๓) การออกแบบไม่ทันสมัย หรือแบบไม่เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน และไม่เป็นที่นิยมของวัยรุ่น

๓.๔) ผ้าฝ้ายมักจะเก่าเร็ว

๓.๕) ผู้ที่สวมใส่ผ้าไทยมักเป็นผู้อาวุโสและข้าราชการ

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาที่มีแนวทางดังนี้

(๑) การออกแบบชุดไทยต้องให้เหมาะสมกับการใช้งานและรสนิยมสำหรับคนในปัจจุบัน

(๒) การเลือกใช้วัตถุดิบและการออกแบบตัดเย็บให้ใช้วัตถุดิบที่ราคาไม่แพงและสามารถดูแลรักษาได้ง่าย

(๓) การส่งเสริมให้มีกลุ่มคนที่เป็นผู้นำแนวร่วมทางวัฒนธรรม เพื่อกระตุ้นกระแสสังคมให้เกิดการสร้างค่านิยมชุดไทยอีกครั้ง มีการสร้างกระแสแต่งกายชุดไทยบนสังคมออนไลน์ และโครงการที่สามารถดำเนินการที่ประสบความสำเร็จที่ชัดเจนที่สุดจะเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในสถาบันการศึกษาแต่งกายชุดไทยทุกวันศุกร์ของสัปดาห์

๔) การรณรงค์ส่งเสริมการแต่งกายผ้าไทยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และสามารถรณรงค์ในสถาบันการศึกษาให้เป็นลักษณะการแต่งกายปกติประจำวัน โดยกลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากที่สุดก็คือนักเรียน และนักศึกษา จึงเห็นว่ากระทรวงวัฒนธรรมควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการให้มีการรณรงค์แต่งกายผ้าไทย โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความสำนึกรักผ้าไทย และรักความเป็นไทยภูมิใจในท้องถิ่นของตน โดยใช้ผ้าไทยในท้องถิ่นเพื่อไม่ให้เป็นการค้าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ตลอดจนอาจจะพิจารณา กำหนดให้เป็นเครื่องแต่งกายของนักเรียนให้เป็นลักษณะของการใช้ผ้าไทยที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตและท้องถิ่นต่อไป

๕) การพิจารณาวิธีการนำเสนอให้ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรม การแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยให้เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย หากจะส่งเสริมให้ทุกคนได้หันกลับมาอนุรักษ์ การแต่งกายด้วยชุดไทย โดยรณรงค์ให้ประชาชนและบุคลากรของทุกหน่วยงานแต่งกายด้วยผ้าไทย ที่สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนการกำหนดให้มีชุดไทยเป็นชุดประจำชาติต้องจัดทำรูปแบบ ให้สอดคล้องกับสภาพการใช้ชีวิตของประชาชนชาวไทยที่หลากหลายในแต่ละภาคแต่ละอาชีพ

๖) การรณรงค์แต่งกายผ้าไทยให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ควรเป็นเจ้าภาพดำเนินการอย่างต่อเนื่องในเรื่องนี้ โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน และกำหนดขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๖.๑) กำหนดรูปแบบการแต่งกายผ้าไทยของชายหญิงตามวาระโอกาสต่าง ๆ ให้ชัดเจน

๖.๒) ประชาสัมพันธ์และเดินสายรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนทุกภาคต่างอาชีพและต่างวัย

๖.๓) นำความเห็นจากประชาชนเป็นแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการแต่งกายผ้าไทย ซึ่งจะมีรูปแบบทางเลือกการแต่งกายผ้าไทยตามเจตนารมณ์ของการฟื้นฟูและพัฒนาวัฒนธรรมผ้าไทยได้

๖.๔) เชิญชวนผู้นำชุมชน สื่อมวลชน และดาราศิลปินทั้งหลาย หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน และระดับชาติแต่งกายผ้าไทยพร้อมจัดกิจกรรมส่งเสริมการแต่งกายผ้าไทยอย่างต่อเนื่อง และถ่ายทอดกิจกรรมผ่านทางสารสนเทศสื่อสังคมเพื่อให้สาธารณชนมีความเข้าใจ และซึมซับวัฒนธรรมไทย เกิดกระแสการแต่งกายผ้าไทยอย่างกว้างขวาง ทั้งยังก่อให้เกิดการผลิตการตลาดผ้าไทยเพิ่มขึ้น เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจภายในประเทศตามนโยบายของรัฐบาลอีกทางหนึ่งด้วย

บทที่ ๑ การจัดตั้งและองค์ประกอบคณะกรรมการ

๑. การจัดตั้งคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว เป็นคณะกรรมการสามัญคณะหนึ่ง ซึ่งตั้งขึ้นในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๓ วรรคสอง ประกอบกับ ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ (๑๖) มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์ และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อัตลักษณ์ไทย และการท่องเที่ยว ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย (เมษายน ๒๕๕๘)

๑) พลตำรวจเอก พิชิต ควบเดชะคุปต์	ประธานคณะกรรมการ
๒) นายสมพร เทพสิทธา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓) นายศรีศักดิ์ ว่องสงสาร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔) พลตำรวจโท บุญเรือง ผลพานิชย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕) พลเรือเอก กำธร พุ่มหิรัญ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖) พลเอก ไพโรจน์ พานิชสมัย	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗) พลเอก กิตติพงษ์ เกษโกวิท	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘) นายบรรณิณี เศรษฐบุตร	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙) นายวีระศักดิ์ ฟูตระกูล	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐) นายศักดิ์ทิพย์ ไกรฤกษ์	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑) นางสุวิมล ภูมิสิงหาราช	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๒) พลอากาศเอก ธงชัย แฉล้มเขตร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓) นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔) พลตรี กุ้ยเกียรติ ศรีนาคา	กรรมการ
๑๕) พลเอก คณิต สาทัทักษ์	กรรมการ
๑๖) พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา	กรรมการ
๑๗) พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร	กรรมการ
๑๘) พลอากาศเอก ถาวร มณีพฤกษ์	กรรมการ
๑๙) พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๒๐) พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	กรรมการ
๒๑) พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ	กรรมการ
๒๒) พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร	กรรมการ
๒๓. พลเอก ภาณุวัชร นาควงษ์	กรรมการ
๒๔) พลเอก วิษณุ เทพหัสติน ณ อยู่ธยา	กรรมการ
๒๕) พลเอก สุนทร ขำคมกุล	กรรมการ
๒๖) พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์	กรรมการ

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

พลตำรวจเอก พิชิต ควรเดชะคุปต์
ประธานคณะกรรมการ

นายสมพร เทพสิทธา
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายศรีศักดิ์ ว่องสงสาร
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

พลตำรวจโท บุญเรือง ผลพานิชย์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

พลเรือเอก กำธร พุ่มหิรัญ
ประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมการ

พลเอก ไพโรจน์ พานิชสมัย
กรรมการ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลเอก กิตติพงษ์ เกษโกวิท
กรรมการ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตร์
กรรมการ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายวีระศักดิ์ พุทธระกุล
กรรมการ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายศักดิ์ทิพย์ ไกรฤกษ์
กรรมการ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางสุวิมล ภูมิสิงหราช
เลขาธิการคณะกรรมการ

พลอากาศเอก ธงชัย แฉล้มเขตร
โฆษกคณะกรรมการ

นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร
โฆษกคณะกรรมการ

พลตรี กู้เกียรติ ศรีนาคา
กรรมการ

พลเอก คณิต สาทิทักษ์
กรรมการ

พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา
กรรมการ

พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร
กรรมการ

พลอากาศเอก ถาวร มณีพุกษ์
กรรมการ

พลเอก นิวัต ศรีเพ็ญ
กรรมการ

พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม
กรรมาธิการ

พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ
กรรมาธิการ

พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร
กรรมาธิการ

พลเอก ภาณุวัชร นาควงษ์มภ์
กรรมาธิการ

พลเอก วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
กรรมาธิการ

พลเอก สุนทร ขำคมกุล
กรรมาธิการ

พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองมย์
กรรมาธิการ

๒. การแต่งตั้งบุคคลตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ

๒.๑ การแต่งตั้งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ

- ๑) นางธันยรัศม์ อัจฉริยะฉาย
- ๒) นายดำรง พุฒตาล
- ๓) ศาสตราจารย์เกียรติคุณตรึงใจ บุรณสมภพ
- ๔) หม่อมราชวงศ์วุฒิเลิศ เทวกุล
- ๕) นายสุรียา ปันจอร์
- ๖) นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล
- ๗) พลเอก ชาร์ไชยันต์ ศรีสุวรรณ
- ๘) พลอากาศเอก อาคม กาญจนหิรัญ
- ๙) พลตำรวจโท ธเนตร์ พิณเมืองงาม
- ๑๐) พลตำรวจตรี อภิรัตน์ นิยมการ
- ๑๑) พลโท ญัฐ พรจุลศักดิ์
- ๑๒) พันตำรวจเอก ภูวเดช ราษฎร์ระน้อย
- ๑๓) นายณัฐพัชร์ อินทุภูติ
- ๑๔) นายวัชร ตันตรานนท์
- ๑๕) นายไพรัช พรสมบุรณ์ศิริ
- ๑๖) นางนิตา โรจน์รุ่งรังสี
- ๑๗) นางรัชกร เหมะจันทร์
- ๑๘) นายอนันต์ เดxonันตชาติ
- ๑๙) รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร
- ๒๐) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดสันต์ สุทธิพิศาล
- ๒๑) นางชุตีมา ปิงเมือง
- ๒๒) หม่อมหลวงหทัยชนก กฤดากร
- ๒๓) นายประยงค์ เต็มชวาลา
- ๒๔) นางเรวดี สกุลพานิชย์
- ๒๕) นายวิชัย ปิยวรรณวงศ์
- ๒๖) นายกุลศักดิ์ โชติยะปุตตะ
- ๒๗) นายพรชัย จงภักดี
- ๒๘) นางสาวฐาปนี เกียรติไพบูลย์
- ๒๙) นายณัฐพล ทองคำ
- ๓๐) นายอติ อนันตศิลป์
- ๓๑) นายปฐมพงษ์ โพธิ์ประสิทธิ์นันท์
- ๓๒) นายอาทิตย์ ทรัพย์บุญเสรี
- ๓๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี สุทธิพร บุญส่ง

๒.๒ การแต่งตั้งที่ปรึกษา นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑) นายพนม ปิยะเจริญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒) นายเริงศักดิ์ สุททวาทีน	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๓) นายนพพร เทพสิทธิธา	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๔) พันเอก วีระพล ตียะโคตร	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๕) นาวาอากาศเอก ฐานันต์ จันทร์อำไพ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๖) พันเอก เพิ่มเกียรติ อิมพิทักษ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๗) พันตำรวจโท สุขสวัสดิ์ คูสิทธิผล	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๘) พันตำรวจโท ศุภโชค หงษ์สตาร์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๙) พันตำรวจตรี กิตติณัติ ปรีชาวุฒิมวงศ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๐) เรืออากาศเอกหญิง แสงจันทร์ พิมพ์สกุล	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๑) ร้อยเอก สีนวน นวมนิม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๒) นายนิติ มุขยวงศา	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๓) นายวีระยศ เทพหัสติน ญ อยู่ธยา	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๔) พันตำรวจโท นครรัฐ ปรีปัญนานนท์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๕) พันตรี ธีรกร วัชรประทีป	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๖) พันตำรวจโท อนันต์ ชัยชาญ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๗) ร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ สัตยาพันธ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๘) นาวาโท สวาสดี เพชรดี	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๙) นาวาโท สมพล มหาสิงห์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๐) นาวาตรี มนัส ฤกษ์งาม	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๑) นางสาวนวลนิภา เรือนใหม่	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๒) นายเอกศักดิ์ อุ๋นใจ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๓) นางสาวอวิस्ता ปกมนตรี	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๔) นางวิชณี วุฒิพงศ์ ทองสมจิตร	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๕) นายคณินวัฒน์ สาพิทักษ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๖) นายคณิต พรหมหีต	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๘) นางสาวชนิกานต์ อยู่สถาพร	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

๓. การแต่งตั้งคณะกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษาการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณีวัฒนธรรม ท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และการส่งเสริมวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทย รวมทั้งดำเนินการด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ

อนุกรรมการ

๑). นายศรีศักดิ์ ว่องส่องสาร	ประธานคณะกรรมการ
๒) พลเอก วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา	รองประธานคณะกรรมการ
๓) พลเอก ทนงศักดิ์ จินดาลัทธ	อนุกรรมการ
๔) พลโทสมบุญ ศรีมณฑา	อนุกรรมการ
๕) รองศาสตราจารย์กำโชค เผือกสุวรรณ	อนุกรรมการ
๖) นางจิตราภา สุนทรพิพิธ	อนุกรรมการ
๗) นายประทีป สุนทรารชุน	อนุกรรมการ
๘) นายกิติรัตน์ คำสุวรรณ	อนุกรรมการ
๙) นางสาวนงาประไพ สุจริตกุล	อนุกรรมการ
๑๐) นายประสาน หวังรัตนปราณี	อนุกรรมการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๑) พลเอก กิตติพงษ์ เกษโกวิท	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒) พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรียงรัมย์	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓) พลเอก คณิต สาทัทักษ์	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ คนที่สอง
๔) พลเอก ภาณุวัชร นาควงษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕) พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖) พลตรี กุ้เกียรติ ศรีนาคา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗) นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘) พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙) นางยุพรินทร์ วรบุตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐) พันตำรวจเอก ยงยุทธ ภัคดีมงคล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑) นายประเทือง เครือหงส์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒) นางปริศนา พงษ์ทัตศิริกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓) นางเรวดี สกุลพาณิชย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔) นาวาอากาศเอก คัมภีร์ คัมภีร์ญาณนนท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

นายศรีศักดิ์ ว่องสงสาร
ประธานคณะอนุกรรมการ

พลเอก วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
รองประธานคณะอนุกรรมการ

พลเอก ทนงศักดิ์ จินดาลัทธ
อนุกรรมการ

พลโท สมบูรณ์ ศรีมณฑา
อนุกรรมการ

รองศาสตราจารย์กำโชค เข็มสุวรรณ
อนุกรรมการ

นางจิตราภา สุนทรพิพิธ
อนุกรรมการ

นายประทีป สุนทรารชุน
อนุกรรมการ

นายกิติรัตน์ คำสุวรรณ
อนุกรรมการ

นางสาวนภาประไพ สุจริตกุล
อนุกรรมการ

นายประสาน หวังรัตนปราณี
อนุกรรมการและเลขานุการ

รายนามที่ปรึกษาคณะกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

พลเอก กิตติพงษ์ เกษโกวิท
ประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมการ

พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์
รองประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

พลเอก คณิต สาทักษ์
รองประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมการ คนที่สอง

พลเอก ภาณุวัชร นาควงษ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พลตรี กู้เกียรติ ศรีนาคา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

รายนามที่ปรึกษาคณะกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

นางสาวจันทนันท์ ชวนตรีชูมิตร
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางยุพรินทร์ วรบุตร
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พันตำรวจเอกยงยุทธ ภัคติมงคล
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายประเทือง เครือหงส์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางปรีศนา พงษ์ทัตศิริกุล
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางเรวดี สกกุลพานิชย์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นาวอากาศเอกคัมภีร์ คัมภีร์ญาณนนท์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

บทที่ ๒ การรณรงค์แต่งกายผ้าไทย และส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว เป็นคณะกรรมการสามัญ คณะหนึ่ง ซึ่งตั้งขึ้นในคราวประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๓ วรรคสอง ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ (๑๖) มีอำนาจหน้าที่พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์ และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมศิลปกรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อัตลักษณ์ไทย และการท่องเที่ยว

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สมานิติบัญญัติแห่งชาติ อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสี่และวรรคห้า แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาศึกษาการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และการส่งเสริม วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทย รวมทั้งดำเนินการด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

คณะอนุกรรมการเห็นว่า ในสภาวะสังคมไทยในปัจจุบัน เด็ก เยาวชน และประชาชนส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคมวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมดังกล่าวนี้วันจะทำให้วัฒนธรรมไทย อันดีงามเสื่อมลง เห็นได้จากค่านิยมการแต่งกายของวัยรุ่นไทยที่ชอบลอกเลียนแบบการแต่งกาย ของศิลปิน นักร้อง นักแสดงของต่างประเทศ ซึ่งจะนิยมการแต่งกายแบบเปิดเผยร่างกายเป็นการ ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง รวมทั้งในปี ๒๕๕๘ รัฐบาลได้จัดการส่งเสริมปีท่องเที่ยววิถีไทย ๒๕๕๘ เพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวไทย และนำเสนอภาพลักษณ์ประเทศไทยผ่านวิถีไทย เพื่อสร้างการรับรู้ความเป็นเอกลักษณ์ ของพื้นที่ในด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทุกภูมิภาคของประเทศ และปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นชาติสู่นักท่องเที่ยวต่างประเทศ จึงได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการรณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย
- ๒.๒ เพื่อร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป
- ๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้ตระหนักในคุณค่าและรักวัฒนธรรมไทย

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๓.๑ ร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย
- ๓.๒ ร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป
- ๓.๓ ชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

๔. วิธีการดำเนินการ

๔.๑ การประชุมพิจารณาการรณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

๑) การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

พิจารณาแนวทางในการรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกสภาวัฒนธรรมแห่งชาติแต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทย โดยคณะกรรมการได้พิจารณารูปแบบการแต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทยของสมาชิกสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ในเบื้องต้นมีประเด็นการพิจารณาดังนี้

(๑) การแต่งกายของสุภาพสตรี ไม่ต้องมีการกำหนดรูปแบบให้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้สามารถเลือกสวมใส่ได้ตามความเหมาะสม แต่กำหนดให้ใช้วัสดุสำหรับการตัดเย็บเป็นผ้าไทย อาทิ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย หรือผ้าที่มีการผลิตในประเทศไทย โดยมีเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น

(๒) การแต่งกายของสุภาพบุรุษ ได้มีการอภิปรายแบ่งออกเป็น ๒ ประเด็น คือ

- ฝ่ายที่หนึ่งเห็นว่าเสื้อของสุภาพบุรุษควรเป็นเสื้อพระราชทานของบุรุษแบบคอตั้ง ทั้งแขนสั้นและแขนยาว

- ฝ่ายที่สองเห็นว่าเสื้อของสุภาพบุรุษสามารถเลือกใช้ทั้งรูปแบบของเสื้อพระราชทานของบุรุษแบบคอตั้ง และรูปแบบอื่นที่มีลักษณะเป็นเสื้อคอปกเชิ้ต ทั้งแขนสั้นและแขนยาว

๒) การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

พิจารณาแนวทางในการรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกสภาวัฒนธรรมแห่งชาติแต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทย โดยคณะกรรมการได้ร่วมกันพิจารณากำหนดรูปแบบของการแต่งกายด้วยผ้าไทย ซึ่งได้มีข้อยุติสำหรับการจัดทำโครงการรณรงค์แต่งกายผ้าไทยหรือชุดไทยเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณาเห็นชอบต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) หลักการและเหตุผล

ผ้าไทย เป็นมรดกอันทรงคุณค่าทางภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งได้มีการสร้างสรรค์ สันนิษฐานและพัฒนาสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยผ้าไทย หมายถึง ผ้าทุกชนิดที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยฝีมือคนไทย อาทิ ผ้าลายขิด ผ้ายก ผ้าจก น้ำไหล มัดหมี่ ผ้าพื้นเมือง เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้มากมาย เช่น เสื้อผ้า หมอน ผ้าห่ม กระเป๋า เป็นต้น สร้างชื่อเสียงขจรขจายไปทั่วโลก ส่งผลให้ชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทยหลงใหล และสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นเงินมากกว่าพันล้านบาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ผ้าไทยแบบดั้งเดิมที่ได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติและบุคคลทั่วไป เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทอมาจากเครื่องกี่มือและกี่กระตุกมีโครงสร้างของเส้นด้ายทำจากเส้นใยธรรมชาติจำพวกไหม (Slik) และฝ้าย (Cotton) มีเพียงส่วนน้อยที่ทำจากลินิน

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน เด็ก เยาวชน และประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคมวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมดังกล่าวนี้วันจะทำให้วัฒนธรรมไทยอันดีงามเสื่อมลง เห็นได้จากค่านิยมการแต่งกายของวัยรุ่นไทยที่ชอบลอกเลียนแบบการแต่งกายของศิลปิน นักร้อง นักแสดงของต่างประเทศ ซึ่งจะนิยมการแต่งกายแบบเปิดเผยร่างกายเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ในพุทธศักราช ๒๕๕๘ รัฐบาลได้จัดการส่งเสริมปีท่องเที่ยววิถีไทย ๒๕๕๘ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และนำเสนอภาพลักษณ์ประเทศไทยผ่านวิถีไทย เพื่อสร้างการรับรู้ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากทุกภูมิภาคของประเทศ และปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นชาติสู่นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ในฐานะที่รับผิดชอบงานด้านการอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และการส่งเสริมวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทย จึงได้เห็นสมควรมีการรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งกายด้วยผ้าไทย เพื่อร่วมอนุรักษ์ พื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย รวมทั้งร่วมส่งเสริมปีท่องเที่ยววิถีไทย ๒๕๕๘ และสามารถเป็นต้นแบบให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ พื้นฟู สนับสนุน และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย พร้อมทั้งสืบสานการสวมใส่ใช้ผ้าไทยอย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน ทั้งการใช้ในรูปแบบของเสื้อผ้าหรือของใช้อื่น ๆ หลากหลายรูปแบบ อาทิ การแต่งกายด้วยผ้าไทยในชุดพระราชทานสำหรับสุภาพบุรุษ และชุดไทยพระราชนิยมสำหรับสุภาพสตรี รวมถึงการใช้ชุดแนวประยุกต์ที่มีการส่งเสริมค่านิยมคนรุ่นใหม่ให้หันมาใช้ผ้าไทยอย่างจริงจัง โดยนำผ้าไทยมาตัดเย็บให้เข้ากับเสื้อผ้ายุคใหม่ในทุกรูปแบบ หรือนำมาผสมผสาน (MIX & MATCH) ตกแต่งด้วยความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ทำให้เสื้อผ้าดูมีเอกลักษณ์ และดัดแปลงให้ดูทันสมัยเข้าได้กับทุกแฟชั่น ผนวกกับการใช้เครื่องประดับอื่น ๆ ประกอบด้วย เพื่อให้คนนิยมใช้ผ้าไทย และแสดงให้เห็นว่าผ้าไทยสามารถออกแบบได้ตามรูปร่างที่ตนเองต้องการ และใช้ได้ทุกโอกาสอีกด้วย

(๒) วัตถุประสงค์

- ๒.๑) เพื่อร่วมอนุรักษ์ พื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย
- ๒.๒) เพื่อร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป
- ๒.๓) เพื่อส่งเสริมให้ตระหนักในคุณค่าและรักวัฒนธรรมไทย

(๓) กลุ่มเป้าหมาย

- ๓.๑) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ๓.๒) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติ

แห่งชาติ คณะอนุกรรมการด้านการศาสนา คณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม และคณะอนุกรรมการด้านการท่องเที่ยว

(๔) รูปแบบการแต่งกายด้วยผ้าไทย

วัสดุสำหรับการตัดเย็บเป็นผ้าไทย อาทิ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย หรือผ้าที่มีการผลิตในประเทศไทยโดยมีเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น

(๔.๑) การแต่งกายของสุภาพสตรี

- ชุดไทยจิตรลดา สำหรับเป็นทางการ
- ชุดไทยเรือนต้น
- ชุดอื่น ๆ โดยไม่กำหนดรูปแบบเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สามารถเลือก

สวมใส่ได้ตามความสะดวกและความเหมาะสมของแต่ละบุคคลในโอกาสต่าง ๆ จะสั้นหรือยาวก็ได้ ซึ่งกำหนดให้ใช้วัสดุสำหรับการตัดเย็บเป็นผ้าไทย ได้แก่ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย

(๔.๒) การแต่งกายของสุภาพบุรุษ

- เสื้อพระราชทานแขนยาว สำหรับเป็นทางการ
- เสื้อพระราชทานแขนสั้น
- เสื้อผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายแบบปกเชิ้ตแขนสั้นหรือแขนยาว

(๕) ระยะเวลาดำเนินการ

สมัยประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๖) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (๖.๑) ร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย
- (๖.๒) ร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป
- (๖.๓) ได้ตระหนักในคุณค่าและรักวัฒนธรรมไทย

(๗) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเห็นชอบและดำเนินการขอความร่วมมือให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งกายด้วยผ้าไทยต่อไป

๓) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

การรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทย โดยคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว มีมติเห็นชอบให้เสนอโครงการรณรงค์แต่งกายผ้าไทยหรือชุดไทย ต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ คณะกรรมการได้มีข้อสังเกตของการแต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทย โดยมีความเห็นว่าเป็นเพื่อร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย รวมทั้งร่วมส่งเสริมปีการท่องเที่ยววิถีไทย ๒๕๕๘ สามารถเป็นต้นแบบให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย และเพื่อส่งเสริมค่านิยมคนรุ่นใหม่ให้หันมาใช้ผ้าไทยอย่างจริงจัง จึงเสนอให้คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแนวทางในการผลักดันให้มีการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยเป็นวาระแห่งชาติต่อไป

๔) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

การพิจารณาแนวทางในการผลักดันการแต่งกายด้วยชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ โดยสืบเนื่องจากที่ได้มีการนำเสนอโครงการให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่งกายด้วยชุดผ้าไทยในการเข้าร่วมประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทำให้โครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จ จึงได้มีแนวความคิดในการขยายผลการดำเนินงานให้กว้างขวางมากขึ้น โดยเห็นสมควรให้มีการผลักดันให้การแต่งกายด้วยชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ ในการนี้ คณะอนุกรรมการจะได้ดำเนินการเป็นต้นแบบในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นสมควรให้อนุกรรมการและที่ปรึกษาอนุกรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยในการประชุมคณะอนุกรรมการด้วย

๕) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

การพิจารณาแนวทางในการผลักดันการแต่งกายด้วยชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ โดยคณะอนุกรรมการเห็นว่าเพื่อให้ประเทศไทยได้มีชุดที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งแสดงถึงความเป็นไทย และเพื่อร่วมอนุรักษ์ พื้นฟูสืบสานวัฒนธรรมการใช้ผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป โดยรูปแบบในการตัดเย็บนั้น ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของการสวมใส่ในโอกาสต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความสะดวกและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ในการนี้ คณะอนุกรรมการจะได้ดำเนินการเป็นต้นแบบในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นสมควรให้อนุกรรมการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยในการประชุมคณะอนุกรรมการด้วย โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

๖) การประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๘

การพิจารณาแนวทางส่งเสริมการแต่งกายชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ โดยคณะอนุกรรมการได้ทำการศึกษาข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องจากเอกสารการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทราบว่าในรัฐบาลชุดก่อนได้มีการส่งเสริมการแต่งกายด้วยผ้าไทยมาโดยตลอด และมีหนังสือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย อาทิ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือขอความร่วมมือให้แต่งกายด้วยผ้าไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งวัน จำนวนหลายฉบับ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ แจกไปยังหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ภายในกระทรวงทั้งหมด รวมถึงส่วนราชการภูมิภาคและท้องถิ่นด้วย และคณะรัฐมนตรีก็ได้มีหนังสือแจ้งส่วนราชการทุกหน่วยงานให้มีการส่งเสริมแต่งกายด้วยผ้าไทยหรือชุดไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งวัน รวมทั้งกระทรวงวัฒนธรรม โดยนายนิพนธ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมในขณะนั้น ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ ได้มีการเชิญชวนให้ทุกกระทรวงแต่งกายด้วยชุดผ้าไหมหรือผ้าไทย และมีตัวอย่างการแต่งกายเป็นต้นแบบของผู้หญิงและผู้ชาย อาทิ ผู้ชายแต่งกายด้วยเสื้อพระราชทาน มี ๓ แบบ คือ แบบแขนสั้นใช้ใส่ทำงานปกติ แบบแขนยาวแต่ไม่คาดผ้าใช้ในโอกาสเป็นทางการแต่ไม่เต็มยศ และแบบแขนยาวคาดผ้าใช้ในโอกาสเต็มยศ ส่วนชุดไทยของผู้หญิงมีแบบหลากหลายมาก โดยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชทานมีจำนวน ๘ แบบ ที่ใช้สำหรับพิธีต่าง ๆ ประกอบด้วย ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอัมรินทร์ ชุดไทยบรมพิมาน ชุดไทยจักรี ชุดไทยดุสิต ชุดไทยจักรพรรดิ และชุดไทยศิลาแลง

จากการติดตามข้อมูลพบว่า กระทรวงวัฒนธรรมได้มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวมานานถึง ๒๐ - ๓๐ ปีที่ผ่านมา และในปัจจุบันได้มีการเสนอการแต่งกายผ้าไทย ในคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานในการประชุม โดยได้มอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดความหมายของคำว่า “แต่งกายด้วยผ้าไทย” เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสื่อให้ทุกคนได้มีความเข้าใจที่ตรงกัน และได้กำชับว่าอย่าให้เป็นภาระแก่ผู้แต่งกายมากเกินไป ดังนั้น จากการศึกษาข้อมูลมาทั้งหมดพบว่ากระทรวงวัฒนธรรมได้มีโครงการรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๓ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีวัตถุประสงค์ในการรณรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทุกเพศทุกวัยสวมใส่และใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้าไทยหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เป็นการสนับสนุนส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าไทย กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มวัยรุ่นและคนรุ่นใหม่ รวมถึงกลุ่มผู้ใหญ่และวัยทำงาน โดยส่งเสริมให้ใช้ผ้าไทยในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าห้าแสนคน โดยการจัดกิจกรรมจะมีการ

เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสวมใส่และใช้ผ้าไทยอย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน รวมทั้งให้ผู้บริหารประเทศ อาทิ คณะรัฐมนตรี ผู้บริหารกระทรวง ทบวง กรม ผู้นำภาคเอกชน บุคลากรหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนให้แต่งกายผ้าไทยในวันสำคัญและวันในสัปดาห์ตามความเหมาะสม ตลอดจนมีการสำรวจข้อมูลข่าวสาร ทิศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการสวมใส่ผ้าไทย และจากการสอบถามบุคคลในหัวข้อเกี่ยวกับการแต่งกายด้วยผ้าไทยหรือชุดไทย ได้รับทราบความคิดเห็นว่าการส่งเสริมแต่งกายด้วยผ้าไทยหรือชุดไทยไม่ควรดำเนินการในลักษณะเป็นการบังคับ และไม่ควรเป็นภาระของค่าใช้จ่าย อาทิ การตัดเย็บและซักรีด รวมทั้งต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศของประเทศ ตลอดจนความสะดวกในการสวมใส่และการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ ในการผลักดันแต่งกายชุดไทยจะต้องมีการจัดทำรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางที่สามารถนำไปตัดเย็บได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์ โดยอาจให้ดารานักแสดงเป็นต้นแบบ และทำการรณรงค์ให้ทุกคนสวมใส่ได้ในทุกโอกาสอย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน ตลอดจนคณะอนุกรรมการจะต้องมีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา โดยเชิญผู้แทนของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงมาเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “แต่งกายด้วยผ้าไทย” สำหรับให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งนี้ ในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการแต่งกายด้วยชุดไทยพระราชทาน แต่ภายหลังจากยุคสมัยนั้นการนิยมนำชุดไทยพระราชทานได้เลือนหายไปจากสังคม หากจะส่งเสริมให้ทุกคนได้หันกลับมาอนุรักษ์การแต่งกายด้วยชุดไทยต้องร่วมกันพิจารณาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป โดยอาจรณรงค์ให้ประชาชนและบุคลากรของทุกหน่วยงานแต่งกายด้วยผ้าไทยที่สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ด้วย ส่วนการกำหนดให้มีชุดไทยเป็นชุดประจำชาติต้องจัดทำรูปแบบให้มีความถูกต้องและเป็นทางการ ทั้งนี้ ในระยะแรกคณะอนุกรรมการจะต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องในทุกด้านให้ครบถ้วน เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางส่งเสริมการแต่งกายชุดไทยเป็นชุดประจำชาติได้อย่างชัดเจนต่อไป

๗) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

การพิจารณาแนวทางส่งเสริมการแต่งกายชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ โดยเชิญผู้แทนกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเข้าร่วมประชุม ซึ่งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของผ้าไทย ความหมายของผ้าไทย ตลอดจนการดำเนินงานเกี่ยวกับผ้าไทยที่ผ่านมาของกระทรวงวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้

ความเป็นมา

ดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน พบหลักฐานว่าคนในยุคก่อนประวัติศาสตร์รู้จักทอผ้าใช้แล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ปีตลอดระยะเวลาอันยาวนานนี้ได้มีการค้าพบหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ผ้าทั้งที่มีการสั่งซื้อจากต่างประเทศและที่มีการทอใช้เองซึ่งในสมัยก่อนเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเป็นเครื่องบ่งบอกฐานะด้วย โดยเฉพาะเจ้าแผ่นดิน เจ้านายและขุนนาง ส่วนใหญ่ใช้ผ้าชนิดต่าง ๆ ที่สั่งจากต่างประเทศ ส่วนสามัญชนส่วนใหญ่ใช้ผ้าพื้นเมือง ซึ่งทอใช้กันอยู่ทั่วทุกภูมิภาค

สำหรับผ้าทอมือซึ่งในนี้จะเรียกว่าผ้าไทยนั้นเป็นงานหัตถกรรมที่ได้รับการยอมรับว่ามีความประณีต วิจิตรงดงาม เป็นหลักฐานอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงอดีตกาลแห่งวิถีชีวิตของผู้คนทั้งในด้านความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมของแต่ละชุมชน (ชาติพันธุ์) ในอดีตว่า “เมื่อว่างจากงานนา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก”

อย่างไรก็ตามงานทอผ้าเป็นงานที่ต้องใช้เวลาและความวิริยะอุตสาหะกว่าจะได้ผ้าทอมา ๑ ผืน ดังนั้น เมื่อความเจริญแพร่เข้าไปในท้องถิ่นต่าง ๆ มีเครื่องจักรเข้าไปแทนที่การทอผ้า ผู้หญิงจึงเลิกทอผ้า หันไปซื้อผ้าสำเร็จรูปแทน จนงานฝีมือด้านนี้แทบสูญหายไปจากแผ่นดินไทย แต่ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกลของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระวิจิตรถนุญานที่มั่นคง จึงนำงานผ้าของท้องถิ่นต่าง ๆ มาฟื้นฟู พัฒนา และส่งเสริมให้เป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของราษฎร นอกจากนี้ ทรงมุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์ลวดลายโบราณดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผ้าทอแต่ละประเภท ให้มีผู้สืบทอดไม่สูญหาย

ปัจจุบันสถานการณ์ของผ้าไทยนับว่าดีขึ้นในระดับหนึ่งแต่ยังไม่ดีเพียงพอที่จะไว้วางใจได้ว่างานหัตถกรรมแขนงนี้ จะสามารถคงอยู่ได้อย่างมั่นคง จึงจำเป็นต้องมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องต่อไป

(๑) ความหมายของผ้าไทย “ผ้าไทย” หมายถึง ผ้าที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย โดยใช้เส้นใยธรรมชาติ เช่น ฝ้าย ไหม ป่าน หรือใช้เส้นใยธรรมชาติผสมเส้นใยสังเคราะห์ เป็นงานหัตถกรรมที่งดงามที่มีคุณค่า บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น

(๒) สภาพการณ์ของผ้าไทย

(๒.๑) ปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับผ้าโดยตรง คือ กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้มีการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมเท่านั้น ดังนี้

- จำนวนผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมพื้นบ้าน/ไหมไทยลูกผสมทั่วประเทศ จำนวน ๗๑,๖๓๐ ราย
- จำนวนผู้ทอผ้าไหมและผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมที่ไม่ได้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเองทั่วประเทศ จำนวน ๔๒,๑๐๘ ราย
- จำนวนร้านค้าจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์หม่อนไหมทั่วประเทศ จำนวน ๖๙๓ ราย (ข้อมูลจากกรมหม่อนไหม ปี พ.ศ. ๒๕๕๗)
- มูลค่าการส่งออกไหมไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้แก่ รังไหมและเส้นไหม ๘๕๐,๓๖๓,๙๒๔ บาท ผ้าไหม ๒,๑๒๓,๑๘๐,๖๙๗ บาท ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ๔,๕๙๓,๑๑๖,๖๔๐ บาท รวมเป็น ๗,๕๖๖,๖๖๑,๒๖๑ บาท

(๒.๒) กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีการจัดเก็บจำนวนสถานประกอบการผ้าต่าง ๆ ทั่วประเทศ (๒๕๕๔) รวมทั้งสิ้น ๒,๔๕๓ แห่ง

(๒.๓) กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจ และสร้างค่านิยมในการใช้ผ้าไทยมาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

การจัดกิจกรรมรณรงค์

- จัดงานเทศกาลที่นำเรื่องผ้าไทยมาเผยแพร่และส่งเสริมให้เห็นเป็นรูปธรรม อาทิ งานสงกรานต์เมษา ผ้าขาวม้ารวมไทย
- จัดงานมหกรรมผ้าไทยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- จัดขบวนแห่แต่งกายชุดผ้าไทยและจัดสาธิตการทอผ้าไทยในงานฉลองกรุงรัตนโกสินทร์
- จัดงานผ้าไทยสัญจร เช่น คาราวานผ้าไทยในการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร

กิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทย

สิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

- สนับสนุนงบประมาณให้กับองค์กรเครือข่ายทางวัฒนธรรมเพื่อการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทย
- จัดสัมมนาการรณรงค์การใช้ผ้าไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า

การประชาสัมพันธ์

- จัดประกวดการออกแบบผ้าไทย ผ่านรายการทางสถานีโทรทัศน์
- ผลิตสารคดีองค์ความรู้มรดกภูมิปัญญาผ้าไทย เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์

การศึกษาวิจัย

- อุดหนุนงบประมาณในการทำวิจัยเกี่ยวกับผ้าไทย
- อุดหนุนงบประมาณในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบของยูเนสโก เพื่อรองรับในการยื่นข้อเสนอเป็นรายการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ หรือรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสงวนรักษาอย่างเร่งด่วนในอนาคต

การยกย่องเชิดชูเกียรติ

- ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติช่างทอผ้าให้เป็นศิลปินแห่งชาติ ได้แก่ นางแสงดา บัณสิทธิ์ จังหวัดเชียงใหม่ นางพะยอม ลีนะวัฒน์ จังหวัดร้อยเอ็ด และนางประนอม ทาแปง จังหวัดแพร่

- การประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานในการสนับสนุนการใช้ผ้าไทย

(๒.๔) กระทรวงวัฒนธรรมจัดให้มีการประกาศขึ้นทะเบียนผ้าไทยเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ จำนวน ๑๕ รายการ ได้แก่ ซิ่นตีนจก ผ้าแพรวา ผ้าทอนาหมื่นศรี ผ้ายก ผ้ามัดหมี่ ผ้าย้อมคราม ผ้าทอโคครั้ง ผ้าทอไถลื้อ ผ้าทอกะเหรี่ยง ผ้าทอไทยวน ผ้าทอผู้ไทย ผ้าทอไทพวน ผ้าขาวม้า ผ้าทอเกาะยอ ผ้าทอเมืองอุบล

(๒.๕) กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อความร่วมมือให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ แต่งกายด้วยผ้าไทยในวันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ รวมทั้งในพิธีการและในโอกาสสำคัญ และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจัดตลาดนัดผ้าไทยและผลิตภัณฑ์จากผ้าไทย ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๘

(๒.๖) ปัจจุบันมีเว็บไซต์ที่รณรงค์เกี่ยวกับผ้าไทย ที่มีส่วนในการช่วยให้เกิดกระแสการนิยมใช้ผ้าไทย

(๓) ความเร่งด่วน

(๓.๑) ความสำคัญของผ้าไทย ไม่ใช่เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีวิตเท่านั้น แต่ผ้าไทยยังเป็นที่รวมของมรดกภูมิปัญญาซึ่งบรรพบุรุษได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเป็นเวลานาน หากไม่มีผู้สืบทอดภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่ถักทอออกมาเป็นลายผ้าก็จะสูญหายไปอย่างไม่มีวันย้อนกลับมาได้อีก

(๓.๒) ในการสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาผ้าไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ผู้ขายผ้าหรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับผ้ามีรายได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน ทั้งด้านการส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาด้านผ้าไทยและส่งเสริมให้เกิดรายได้ ซึ่งเป็นการเจริญรอยตามพระยุคลบาทสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ที่ได้ทรงปูพื้นฐานไว้ก่อนแล้ว

(๓.๓) ภายในสิ้นปี ๒๕๕๘ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ไทยจะต้องดำเนินการโดยวิธีการต่าง ๆ ให้คนไทยเห็นความสำคัญของงานหัตถกรรมแขนงนี้ เนื่องจากกรรมวิธีในการทอผ้าบางชนิดถือเป็นมรดกร่วมทางวัฒนธรรมของอาเซียนด้วย จึงมีความจำเป็นในการแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไทยให้ชัดเจน ซึ่งจะส่งผลไปถึงความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในมรดกวัฒนธรรม “ผ้าไทย” ของคนไทย สืบต่อไป

(๔) ประเด็นที่ต้องการเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

(๔.๑) การดำเนินงานเกี่ยวกับผ้าไทยที่ผ่านมาของกระทรวงวัฒนธรรม

(๔.๒) การรณรงค์ให้คนไทยทั่วประเทศ ร่วมใจกันส่งเสริมสนับสนุน และแต่งกายด้วยผ้าไทย โดยเฉพาะเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๘) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยปลัดกระทรวงวัฒนธรรม มีหนังสือถึงประธานคณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรมว่า กระทรวงวัฒนธรรม ในฐานะองค์กรรับผิดชอบงานด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ตามนโยบายของรัฐบาล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมการแต่งกายที่ใช้ผ้าทอของไทย ซึ่งกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะถิ่น ซึ่งแสดงออกถึงภูมิปัญญาของคนไทย จึงได้รณรงค์ให้คนไทย หันมาแต่งกายด้วยผ้าไทย เพื่อสร้างความภูมิใจในความเป็นไทย สร้างรายได้ให้กับประชาชน ในการนี้ เห็นว่าสถานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นองค์กรที่สำคัญของประเทศ จึงขอเชิญชวนรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทยและการแต่งกายชุดผ้าไทย ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้การแต่งกายชุดผ้าไทยเป็นชุดประจำชาติ อันเป็นการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยเชิญชวนจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทย และเชิญชวนสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) แต่งกายด้วยผ้าไทยในการประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามที่เห็นสมควร

คณะอนุกรรมการได้แจ้งการดำเนินงานรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทยไปยังปลัดกระทรวงวัฒนธรรมว่า คณะอนุกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการพิจารณาศึกษาดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และการส่งเสริมวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทย และได้ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ ฟืนฟู สนับสนุน และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย ตลอดจนการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ผ้าไทย เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทย จึงมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งในการร่วมรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทย และได้ดำเนินการรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทยให้แก่สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติและบุคลากรในวงงานรัฐสภา ดังนี้

(๑) คณะอนุกรรมการได้เสนอโครงการรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่งกายด้วยผ้าไทยต่อคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สถานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบในเรื่องดังกล่าว จึงได้เสนอโครงการต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสถานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา และมีมติขอความร่วมมือสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันพฤหัสบดีที่มีการประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๘

(๒) คณะอนุกรรมการได้นำเสนอในที่ประชุมให้คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมรณรงค์แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบในเรื่องดังกล่าวจึงเชิญชวนให้กรรมการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยทุกวันศุกร์ที่มีการประชุมคณะกรรมการ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

(๓) คณะอนุกรรมการได้มีมติให้อนุกรรมการ และที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ แต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันจันทร์ที่มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

อนึ่ง เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยให้เป็นเอกลักษณ์ ของความเป็นไทย คณะอนุกรรมการจะดำเนินการส่งเสริมการใช้ผ้าไทยและแต่งกายด้วยชุดผ้าไทย ให้มีความชัดเจน และเห็นควรร่วมกันดำเนินการให้มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติ เพื่อกำหนดให้เป็นชุดประจำชาติต่อไป

ในการประชุมครั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้มีการพิจารณาแนวทางส่งเสริมการแต่งกายชุดไทย เป็นชุดประจำชาติ โดยมีผู้แทนกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และนักออกแบบชุดไทย เข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือ และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ซึ่งได้รับทราบข้อมูลว่า กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีการศึกษารูปแบบชุดไทยมาเป็นเวลานาน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ชัดเจน ซึ่งได้ดำเนินการ รณรงค์ให้ใช้ผ้าไทยตามนโยบายของรัฐบาลมาโดยตลอด และในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ มีการกระตุ้นให้เกิด การใช้ผ้าไทยในการแต่งกายแพร่หลายมากขึ้น จะจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมายุ ๘๓ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน ระหว่างวันที่ ๑๙ สิงหาคม – ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อฟื้นฟูและสืบสาน การใช้ผ้าไทยให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปได้แต่งกายด้วยผ้าไทย พร้อมทั้งกระทรวงวัฒนธรรม ได้ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (รถไฟฟ้า BTS) และห้างสรรพสินค้า เพื่อร่วมกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทย ด้วยการมอบสิทธิพิเศษ ให้ลูกค้าที่ใส่ชุดไทยไปใช้บริการ เป็นต้น ตลอดจนได้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยในสื่อต่าง ๆ การรณรงค์แต่งกายผ้าไทยในสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ เป็นประจำสัปดาห์ละหนึ่งวัน ซึ่งจะมีการมอบรางวัล ประกาศยกย่องสถาบันการศึกษาที่มีการรณรงค์การใช้ผ้าไทยดีเด่น และจัดกิจกรรมเดินแบบผ้าไทยสำหรับเด็ก และเยาวชน ในเดือนกันยายน ๒๕๕๘ รวมทั้งรณรงค์ให้บุคลากรในหน่วยงานของรัฐแต่งกายผ้าไทยในทุกวันศุกร์ ของสัปดาห์ อาทิ กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม และในจังหวัดต่าง ๆ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งความเป็นมาของชุดไทยพระราชานิยมเริ่มตั้งแต่ในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๒ จนถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเยี่ยมประเทศ บ้านใกล้เคียงของไทย คือ ประเทศเวียดนาม อินโดนีเซีย และพม่า ในขณะนั้นสตรีไทยยังไม่มี เครื่องแต่งกายประจำชาติอย่างแน่นอน ในโอกาสที่จะต้องเสด็จเข้าสู่เขตสักการสถานต่าง ๆ สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระภูษาแบบไทยกรอมข้อพระบาท และฉลองพระองค์ตามสมัยนิยม ทรงแพรสะพายทับเหตุนี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้ทรงพระคำนึงถึงความจำเป็นของการมีเครื่องแต่งกายสำหรับ สตรีที่เป็นแบบพิธีแน่นอนเช่นเดียวกับฝ่ายบุรุษ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีกำหนดการจะต้อง โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเยือนประเทศต่าง ๆ ในหลายทวีปเป็นระยะเวลาหลายปี จึงทรงพระราชดำริที่จะทรงฉลองพระองค์แบบไทย เพื่อให้ทั่วโลกรู้จัก ว่าไทยก็มีเครื่องแต่งกายประจำชาติเช่นเดียวกับชาติอื่น ๆ จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้หม่อมหลวงมณีรัตน์ บุนนาค นางสนองพระโอษฐ์ผู้ใหญ่ และคุณอุไร ลืออำรุง ช่างฉลองพระองค์ นำเครื่องแต่งกายของสตรีไทย และเจ้านายสตรีไทยในสมัยโบราณหลายสมัยมาปรับปรุงและออกแบบเป็นเครื่องแต่งกายแบบไทย สำหรับ ใช้ในงานพิธี และโอกาสต่าง ๆ มากมาย เครื่องแต่งกายเหล่านี้ได้รับการตั้งชื่อตามชื่อพระที่นั่ง ในพระบรมมหาราชวัง และพระตำหนักหลายองค์ ได้แก่ ไทยจักรี ไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิมาน ไทยดุสิต ไทยจักรพรรดิ ไทยจิตรลดา ไทยศิวาลัย และไทยเรือดั้น ประกอบด้วยชิ้นและเสื่อแขนสั้นและยาวแบบต่าง ๆ

ที่มีความงดงาม ความประณีต แตกต่างกันไปตามโอกาสของงาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้ตัดเย็บชุดไทยเหล่านี้ด้วยผ้าไหมไทย เพื่อเป็นการแนะนำ เครื่องแต่งกายแบบไทยและผ้าไหมไทยให้ทั่วโลกรู้จักในทางเดียวกัน ซึ่งพระราชดำรินี้ก็ประสบผลสำเร็จ เป็นอย่างดี ผ้าไหมไทยได้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย และชุดไทยที่ทรงพระราชดำริขึ้น ซึ่งเดิมเรียกกันว่า “ชุดไทยพระราชนิยม” ต่อมาก็เป็นที่นิยมของสตรีไทยทั่วไปจนในที่สุดก็กลายเป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติ ของสตรีไทย ซึ่งลักษณะการแต่งกายชุดไทยพระราชนิยม มี ๘ ชุด ประกอบด้วย

(๑) ไทยเรือนต้น คือ ชุดไทยแบบลำลอง ใช้ผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมมีลายริ้วตามขวางหรือตามยาวหรือใช้ผ้าเกลี้ยงมีเชิง ตัวซิ่นยาวจรดข้อเท้า ป้ายหน้า เสื้อใช้ผ้าสี ตามริ้วหรือเชิง สีจะตัดกับซิ่นหรือเป็นสีเดียวกันก็ได้ เสื้อคอกลมท่อนกับซิ่น แขนสามส่วน กว้างพอสบาย ผ่าอก ดุมห้าเม็ด คอกลมตื้น ๆ ไม่มีขอบตั้ง เหมาะสำหรับใช้แต่งไปในงานที่ไม่เป็นพิธี และต้องการความสบาย อาทิ ไปงานกฐินต้น หรือเที่ยวเรือ เทียน้ำตก

(๒) ไทยจิตรลดา คือ ชุดไทยพิธีกลางวัน ใช้ผ้าไหมเกลี้ยงมีเชิงหรือเป็นยกดอกทั้งตัวก็ได้ ตัดแบบเสื้อกับซิ่น ซิ่นยาว ป้ายหน้าอย่างแบบลำลอง เสื้อแขนยาว ผ่าอก คอกลม มีขอบตั้งน้อย ๆ ใช้ในงานที่ผู้ชายแต่งเต็มยศ อาทิ รับประมุขของประเทศที่มาเยือน เป็นทางการที่สนามบิน หญิงไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่เนื้อผ้าควรงดงามให้มากสมโอกาส

(๓) ไทยอมรินทร์ คือ ชุดพิธีตอนค่ำ ใช้ผ้ายกไหมที่มีทองแกม หรือยกทองทั้งตัว เสื้อกับซิ่น แบบนี้อ่อนโยนให้สำหรับ ผู้ที่ไม่ประสงค์คาดเข็มขัด ผู้มีอายุจะใช้คอกลมกว้าง ๆ ไม่มีขอบตั้งและแขน ๓ ส่วนก็ได้ เพราะความสวยงามอยู่ที่เนื้อผ้าและเครื่องประดับที่จะใช้ให้เหมาะสมกับงานเลี้ยงรับรอง ไปดูละครตอนค่ำ และเฉพาะในงานพระราชพิธี สวนสนามในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หญิงประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๔) ไทยบรมพิมาน คือ ชุดไทยพิธีตอนค่ำที่ใช้เข็มขัด ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง มีเชิงหรือยกทั้งตัวก็ได้ ตัดแบบติดกัน ซิ่นมีจีบยกข้างด้านหน้ามีชายพก ใช้เข็มขัดไทยคาด ตัวเสื้อแขนยาวคอกลม มีขอบตั้งผาด้านหลัง หรือด้านหน้าก็ได้ ผ้ามีจีบยาวจรดข้อเท้า แบบนี้เหมาะสำหรับผู้มีรูปร่างสูงบาง สำหรับใช้ในงานเต็มยศและครึ่งยศ เช่น งานอุทยานสโมสร หรืองานพระราชทานเลี้ยงอาหารอย่างเป็นทางการใน ค่ำคืนที่มีอากาศเย็น ใช้เครื่องประดับสวยงามตามสมควร

(๕) ไทยจักรี คือ ชุดไทยสไบ ใช้ผ้ายกมีเชิง หรือยกทั้งตัว ซิ่นมีจีบยกข้างหน้า มีชายพก ใช้เข็มขัดไทยคาด ส่วนท่อนบนเป็นสไบจะเย็บให้ติดกับซิ่นเป็นท่อนเดียวกัน หรือจะมีผ้าสไบหมัดต่างหากก็ได้ เปิดบ่าข้างหนึ่ง ชายสไบคลุมไหล่ ทั้งชายด้านหลังยาวตามที่สมควร ความสวยงามอยู่ที่เนื้อผ้า การเย็บ และรูปร่างของผู้สวม ใช้เครื่องประดับได้งดงามสมโอกาสในเวลาค่ำคืน

(๖) ไทยดุสิต เป็นเสื้อสำหรับงานพิธีตอนค่ำ ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง อย่างเดียวกับ ไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิมาน และไทยจักรี ตัวซิ่นยาว มีจีบยกข้างหน้า และชายพก ใช้เข็มขัด ผิดกันตรงตัวเสื้อ คือ เป็นเสื้อไม่มีแขน คอด้านหน้าและด้านหลังกว้าง และต่ำเล็กน้อย ผาด้านหลัง ตัวเสื้อปักเป็น ลวดลายด้วยหมึก ลูกปัด และเลื่อม ฯลฯ ใช้ในงานพระราชพิธีที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

(๗) ไทยจักรพรรดิ เป็นแบบไทยแท้แบบหนึ่ง ตัวซิ่นใช้ผ้าไหม หรือยกทองเอาจีบ ข้างหน้า มีชายพก ห่อแพรจีบแบบไทยสัดกับผ้านุ่งเป็นชั้นที่หนึ่งก่อน แล้วใช้ผ้าหมัดปักอย่างสตรีบรรดาศักดิ์สมัยโบราณ หมัดทับแพรจีบอีกชั้นหนึ่งใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนด ให้แต่งกายเต็มยศแบบไทยจักรี

(๘) ไทยควาลัย เป็นแบบไทยแท้ ซิ่นเป็นแบบไทยจักรพรรดิ ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง เสื้อตัดแบบแขนยาวคอกลม ผ่าหลัง เย็บติดกับซิ่น คล้ายแบบไทยบรมพิมาน หม่มผ้าปักลายไทยอย่างแบบไทยจักรพรรดิทับโดยไม่ต้องมีแพรจีบรองพื้นก่อนใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

ส่วนการกำหนดแบบเสื้อชุดไทยของผู้ชาย ซึ่งปัจจุบันเสื้อแบบพระราชทานเป็นที่นิยมแพร่หลายขึ้น สมควรจะได้กำหนดให้เป็นแบบเสื้อชุดไทยของชายไทย อันจะเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคนไทยต่อไป โดยมี ๓ รูปแบบ ประกอบด้วย

(๑) ชุดไทยแขนสั้น ใช้สีเรียบจาง หรือมีลวดลายสุภาพ ในโอกาสธรรมดาทั่วไป หรือในการปฏิบัติงาน หรือในการปฏิบัติงาน หรือในโอกาสพิธีการกลางวัน และอาจใช้สีเข้มได้ในโอกาสพิธีการเวลากลางคืน

(๒) ชุดไทยแขนยาว ใช้สีเรียบจาง หรือมีลวดลายสุภาพ ในโอกาสพิธีการเวลากลางวัน และอาจใช้สีเข้มในโอกาสพิธีการเวลากลางคืนได้

(๓) ชุดไทยแขนยาวคาดเอว ใช้ในโอกาสพิธีการที่สำคัญมาก ๆ

กระทรวงวัฒนธรรมได้มีแนวทางการส่งเสริมการใช้ผ้าไทย ดังนี้

(๑) ขอความกรุณาให้ท่านนายกรัฐมนตรี กล่าวในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” ออกอากาศวันศุกร์ขอความร่วมมือเชิญชวนหน่วยงาน สถาบันต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป สวมใส่ผ้าไทยตลอดเดือนสิงหาคม โดยเฉพาะวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ และการรณรงค์ครั้งนี้พร้อมกันทั่วประเทศ

(๒) ขอความร่วมมือสื่อต่าง ๆ ในการรณรงค์ผ้าไทย

(๓) การจัดกิจกรรมให้รางวัลยกย่องหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถานศึกษาดีเด่นในการส่งเสริมการใช้ผ้าไทย

(๔) ขอความร่วมมือให้นักแสดง นักร้อง และคนที่มีชื่อเสียงในสังคม แต่งกายผ้าไทยเพื่อเป็นแบบอย่าง ในงานพิธีการหรือในโอกาสสำคัญ ๆ

(๕) ขอความร่วมมือบริษัท ห้างร้าน ให้ส่วนลดในสินค้าและบริการแก่ผู้แต่งกายด้วยผ้าไทยหรือชุดไทย เช่น นุ่งซิ่น ใส่เสื้อผ้าขาวม้า เป็นต้น

(๖) การจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมายุ ๘๓ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง “ผ้าไทย อัตลักษณ์แห่งความเป็นไทย” ระหว่างวันที่ ๑๙ สิงหาคม – ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย

(๖.๑) การจัดนิทรรศการเรื่องสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กับพระราชดำริงานสร้างสรรค์ พื้นฟู และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย และวิวัฒนาการของการใช้ผ้าไทยแต่งกายแบบไทย

(๖.๒) การจัดแสดงพิพิธทัศน์วิวัฒนาการการแต่งกายไทย ตั้งแต่อดีตสู่ปัจจุบัน

(๖.๓) การจัดกิจกรรมให้รางวัลยกย่องหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถานศึกษาดีเด่นในการส่งเสริมการใช้ผ้าไทย

(๖.๔) การจัดกิจกรรมคาราวานผ้าไทย จำหน่าย สาธิตสินค้าเกี่ยวกับผ้าไทย

(๖.๕) การเชิญชวนประชาชน เยาวชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ แต่งชุดไทยเดินห้างสรรพสินค้า โดยการมอบรางวัลและแจกดุปลองส่วนลดในการใช้บริการร้านค้าในห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน ในช่วงระยะเวลาการจัดงาน

สาเหตุที่ผ้าไทยไม่ได้รับความนิยม ประกอบด้วย

- (๑) ผ้าไหม ดูแลรักษายาก ยับง่าย ใส่แล้วร้อน ไม่สบายตัว และราคาแพง
- (๒) ซักด้วยเครื่องไม่ได้ เพราะจะหด และสีตก
- (๓) การออกแบบไม่ทันสมัย หรือแบบไม่เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน และไม่เป็นที่นิยมของวัยรุ่น
- (๔) ผ้าฝ้ายมักจะเก่าเร็ว
- (๕) ผู้ที่สวมใส่ผ้าไทยมักเป็นผู้อาวุโสและข้าราชการ

ในการรณรงค์ของกระทรวงวัฒนธรรมที่ไม่ได้กำหนดให้ใช้ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นจะมีรูปแบบการแต่งกายที่หลากหลายประจำถิ่นของแต่ละแห่ง หากกำหนดให้มีรูปแบบที่เป็นการเฉพาะจะทำให้เกิดปัญหาเพราะผู้หญิงมักจะแต่งกายในรูปแบบของแฟชั่นที่มีการออกแบบของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามหากเป็นงานพิธีการหรืองานพระราชพิธีต่าง ๆ การกำหนดรูปแบบการแต่งกายโดยปกติจะมีหมายแจ้งจากสำนักพระราชวังให้ปฏิบัติ อนึ่ง กระทรวงวัฒนธรรมได้ขอความร่วมมือนักกีฬาที่เดินทางไปร่วมพิธีการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติร่วมแต่งกายผ้าไทย แต่ไม่ได้รับความร่วมมือ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาความไม่นิยมแต่งกายชุดไทย ประกอบด้วย

- (๑) การออกแบบชุดไทยต้องให้เหมาะสมกับการใช้งานและรสนิยมสำหรับคนในปัจจุบัน
- (๒) การเลือกใช้วัสดุดีและการออกแบบตัดเย็บให้ใช้วัสดุที่ราคาไม่แพงและสามารถดูแลรักษาได้ง่าย
- (๓) การส่งเสริมให้มีกลุ่มคนที่เป็นผู้นำแนวร่วมทางวัฒนธรรม เพื่อกระตุ้นกระแสสังคมให้เกิดการสร้างค่านิยมชุดไทยอีกครั้ง มีการสร้างกระแสแต่งกายชุดไทยบนสังคมออนไลน์ และโครงการที่สามารถดำเนินการที่ประสบความสำเร็จที่ชัดเจนที่สุดจะเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในสถาบันการศึกษาแต่งกายชุดไทยทุกวันศุกร์ของสัปดาห์

๙) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ตามที่คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแนวทางส่งเสริมการแต่งกายชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ ซึ่งมีผู้แทนกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และนักออกแบบชุดไทย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการแต่งกายชุดไทย พระราชานิยมของสุภาพสตรี มีจำนวน ๘ ชุด ตั้งชื่อตามชื่อพระที่นั่งในพระบรมมหาราชวัง และพระตำหนักหลายองค์ ได้แก่ ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอมรินทร์ ชุดไทยบรมพิมาน ชุดไทยจักรี ชุดไทยดุสิต ชุดไทยจักรพรรดิ และชุดไทยศิวาลัย ส่วนชุดไทยของสุภาพบุรุษ เป็นแบบเสื้อพระราชทานที่นิยมแพร่หลาย มีจำนวน ๓ ชุด ได้แก่ ชุดไทยแขนสั้น ชุดไทยแขนยาว และชุดไทยแขนยาวมีผ้าคาดเอว ทั้งนี้ คาดว่าในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นเดือนพระราชสมภพ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จะมีการรณรงค์แต่งกายผ้าไทยอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยปัจจุบันได้ประสานงานกับปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ในการพิจารณาวิธีการนำเสนอให้ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ อาทิ การประกาศให้ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งเป็นการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนและเกิดความยั่งยืนต่อไป

๔.๒ การรณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

คณะอนุกรรมการในฐานะที่มีหน้าที่ในการพิจารณาศึกษาดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และการส่งเสริมวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทย และได้ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ พื้นฟู สนับสนุน และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย ตลอดจนการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ผ้าไทย เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทย จึงได้ดำเนินการรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทยให้แก่สมาชิกสภาปฏิบัติแห่งชาติและบุคลากรในวงงาน รัฐสภา ดังนี้

๑) คณะอนุกรรมการได้เสนอโครงการรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกสภาปฏิบัติแห่งชาติ แต่งกายด้วยผ้าไทยต่อคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สภาปฏิบัติแห่งชาติ โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบในเรื่องดังกล่าว จึงได้เสนอโครงการต่อคณะกรรมการวิสามัญ กิจการสภาปฏิบัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา และมีมติขอความร่วมมือสมาชิกสภาปฏิบัติแห่งชาติ แต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันพฤหัสบดีที่มีการประชุมสภาปฏิบัติแห่งชาติ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๘

๒) คณะอนุกรรมการได้นำเสนอในที่ประชุมให้คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว สภาปฏิบัติแห่งชาติ ร่วมรณรงค์แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบ ในเรื่องดังกล่าวจึงเชิญชวนให้กรรมการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยทุกวันศุกร์ที่มีการประชุมคณะกรรมการ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

๓) คณะอนุกรรมการได้มีมติให้อนุกรรมการ และที่ปรึกษาอนุกรรมการ แต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันจันทร์ที่มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

อนึ่ง เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยให้เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย คณะอนุกรรมการจะดำเนินการส่งเสริมการใช้ผ้าไทยและแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยให้มีความชัดเจน และเห็นควรร่วมกันดำเนินการให้มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติ เพื่อกำหนดให้เป็นชุดประจำชาติต่อไป

บทที่ ๓ ความเห็นและข้อเสนอแนะ การพิจารณารณรงค์แต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

๑) การสวมใส่ชุดไทยสามารถเลือกสวมใส่ชุดไทยพระราชนิมิตทั้งหมด ๘ ชุด ได้แก่ ไทยจักรี ไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิมาน ไทยดุสิต ไทยจักรพรรดิ ไทยจิตรลดา ไทยศิวาลัย และไทยเรือดั้น ในการกำหนดรูปแบบการแต่งกายด้วยชุดไทยของสุภาพสตรีนั้นมีความหลากหลายในการสวมใส่ ตลอดจนลักษณะของบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้น หากมีการกำหนดรูปแบบการแต่งกายด้วยชุดไทยให้มีความชัดเจนจะสามารถทำให้เกิดความเข้าใจโดยทั่วกัน และเกิดความพร้อมเพียงในการสวมใส่ ส่วนชุดไทยของสุภาพบุรุษเป็นแบบเสื้อพระราชทานที่นิยมแพร่หลาย มีจำนวน ๓ ชุด ได้แก่ ชุดไทยแขนสั้น ชุดไทยแขนยาว และชุดไทยแขนยาวมีผ้าคาดเอว

๒) การเดินทางไปราชการของผู้บริหารประเทศ นักการทูต หรือนักกีฬาที่เดินทางไปแข่งขันในต่างประเทศ ควรจะต้องขอความร่วมมือและประสานให้คำแนะนำในการสวมใส่ชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน อาทิ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ หรือเอเชียนเกมส์ในหลายประเทศมีการสวมใส่ชุดไทยประจำชาติ

๓) สาเหตุที่ผ้าไทยไม่ค่อยเป็นที่นิยมกว้างขวางอาจสรุปดังนี้

๓.๑) ผ้าไหม ดูแลรักษายาก ยับง่าย ใส่แล้วร้อน ไม่สบายตัว และราคาแพง

๓.๒) ซักด้วยเครื่องไม่ได้ เพราะจะหด และสีตก

๓.๓) การออกแบบไม่ทันสมัย หรือแบบไม่เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน และไม่เป็นที่นิยมของวัยรุ่น

๓.๔) ผ้าฝ้ายมักจะเก่าเร็ว

๓.๕) ผู้ที่สวมใส่ผ้าไทยมักเป็นผู้อาวุโสและข้าราชการ

ดังนั้น การแก้ไขปัญหามีแนวทางดังนี้

(๑) การออกแบบชุดไทยต้องให้เหมาะสมกับการใช้งานและรสนิยมสำหรับคนในปัจจุบัน

(๒) การเลือกใช้วัสดุดีและการออกแบบตัดเย็บให้ใช้วัสดุดีที่ราคาไม่แพงและสามารถดูแล

รักษาได้ง่าย

(๓) การส่งเสริมให้มีกลุ่มคนที่เป็นผู้นำแนวร่วมทางวัฒนธรรม เพื่อกระตุ้นกระแสสังคมให้เกิดการสร้างค่านิยมชุดไทยอีกครั้ง มีการสร้างกระแสแต่งกายชุดไทยบนสังคมออนไลน์ และโครงการที่สามารถดำเนินการที่ประสบความสำเร็จที่ชัดเจนที่สุดจะเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในสถาบันการศึกษาแต่งกายชุดไทยทุกวันศุกร์ของสัปดาห์

๔) การรณรงค์ส่งเสริมการแต่งกายผ้าไทยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และสามารถรณรงค์ในสถาบันการศึกษาให้เป็นลักษณะการแต่งกายปกติประจำวัน โดยกลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากที่สุดก็คือนักเรียน และนักศึกษา จึงเห็นว่ากระทรวงวัฒนธรรมควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการให้มีการรณรงค์แต่งกายผ้าไทย โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความสำนึกรักผ้าไทย และรักความเป็นไทยภูมิใจในท้องถิ่นของตน โดยใช้ผ้าไทยในท้องถิ่นเพื่อไม่ให้เป็นการกระทำใช้จ่ายของผู้ปกครอง ตลอดจนอาจจะพิจารณากำหนดให้เป็นเครื่องแต่งกายของนักเรียนให้เป็นลักษณะของการใช้ผ้าไทยที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตและท้องถิ่นต่อไป

๕) การพิจารณาวิธีการนำเสนอให้ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติ เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยให้เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย หากจะส่งเสริมให้ทุกคนได้หันกลับมาอนุรักษ์การแต่งกายด้วยชุดไทย โดยรณรงค์ให้ประชาชนและบุคลากรของทุกหน่วยงานแต่งกายด้วยผ้าไทยที่สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนการกำหนดให้มีชุดไทยเป็นชุดประจำชาติต้องจัดทำรูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพการใช้ชีวิตของประชาชนชาวไทยที่หลากหลายในแต่ละภาคแต่ละอาชีพ

๖) การรณรงค์แต่งกายผ้าไทยให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงวัฒนธรรมควรเป็นเจ้าภาพดำเนินการอย่างต่อเนื่องในเรื่องนี้ โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และกำหนดขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๖.๑) กำหนดรูปแบบการแต่งกายผ้าไทยของชายหญิงตามวาระโอกาสต่าง ๆ ให้ชัดเจน

๖.๒) ประชาสัมพันธ์และเดินสายรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนทุกภาคต่างอาชีพและต่างวัย

๖.๓) นำความเห็นจากประชาชนเป็นแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการแต่งกายผ้าไทยซึ่งจะมีรูปแบบทางเลือกการแต่งกายผ้าไทยตามเจตนารมณ์ของการฟื้นฟูและพัฒนาวัฒนธรรมผ้าไทยได้

๖.๔) เชิญชวนผู้นำชุมชน สื่อมวลชน และดาราศิลปินทั้งหลาย หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และระดับชาติแต่งกายผ้าไทยพร้อมจัดกิจกรรมส่งเสริมการแต่งกายผ้าไทยอย่างต่อเนื่องและถ่ายทอดกิจกรรมผ่านทางสารสนเทศสื่อสังคมเพื่อให้สาธารณชนมีความเข้าใจ และซึมซับวัฒนธรรมไทยเกิดกระแสการแต่งกายผ้าไทยอย่างกว้างขวาง ทั้งยังก่อให้เกิดการผลิตการตลาดผ้าไทยเพิ่มขึ้นเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจภายในประเทศตามนโยบายของรัฐบาลอีกทางหนึ่งด้วย

ภาคผนวก

ประมวลภาพ

วิวัฒนาการของการใช้ผ้าไทยแต่งกายแบบไทย

ประเทศไทย เป็นดินแดนที่มีมนุษย์อยู่อาศัยมานานนับเป็นหมื่นๆ ปี มีหลักฐานทางโบราณคดีเชื่อกันว่า ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ยุคโลหะเป็นต้นมา มนุษย์รู้จักการทอผ้าใช้เอง ดังจะเห็นได้จากหลักฐานที่ค้นพบตามแหล่งโบราณคดีต่างๆ เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี พบเศษผ้าจากป่านใบกล้วยชาติติดอยู่กับกำไลสำริด โดยมีสนิมของทองแดงเป็นตัวยึดและป้องกันการเนาเปื่อย พบเครื่องมือในการทอผ้าหลายชนิดได้แก่ แวดินเผา , หินทุบเปลือกไม้ , ลูกกลิ้งดินเผา

ได้พบหลักฐานสำคัญที่แสดงถึง วิวัฒนาการทอผ้าหลายแห่ง ได้แก่

1. ภาพเขียนแสดงลักษณะการแต่งกายของคนในยุคต่างๆ
2. เศษผ้าและเครื่องมือในการทอผ้าโบราณ
3. จากการขุดค้นป้อมประตูเมืองด้านทิศตะวันตกของเมืองเก่าสุโขทัย
4. แหล่งโบราณคดีจังหวัดตากในแถบเทือกเขาถนนธงชัย-ตะนาวศรี

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมรดกทางวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นของตนเองมาเป็นระยะเวลายาวนาน ชุดประจำชาติไทยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีคุณค่า มีความงดงามบ่งบอกถึงเอกลักษณ์แห่งความเป็น "ไทย" ที่นำความภาคภูมิใจมาสู่คนในชาติยาวนานตั้งแต่สมัยน่านเจ้า

สมัยน่านเจ้า (พ.ศ.๑๑๖๑ - ๑๑๙๔)

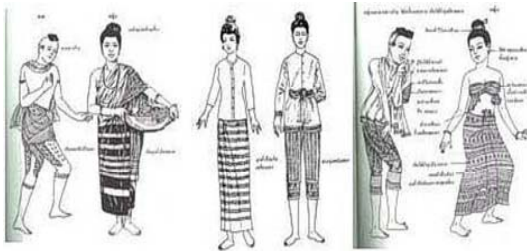

หญิงผู้สูงชันไหม ใช้ผ้าไหมอีกผืนหนึ่งคาดเอวไว้
ผมมุ่นสูง บางทีถักเป็นเปียห้อยลงสองข้าง ใช้ต่างหูทำด้วย
ไข่มุก ทับทิมหรืออำพัน นิยมใช้รองเท้าฟาง

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

สมัยเชียงแสน (พ.ศ. ๑๖๖๑ - ๑๗๓๑)

หญิงไทยจึงนุ่งขึ้นสูง แต่การทอผ้ามีลวดลายตกแต่ง
ประดับประดา เช่น ขึ้นทอลายขวาง แถบสีสูง ปักปิ่น
ประดับผม

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

สมัยสุโขทัย (พ.ศ. ๑๗๘๑ - ๑๘๒๖)

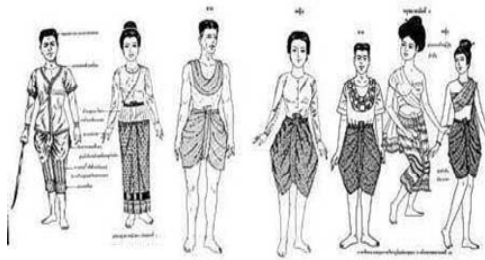

จดหมายเหตุบันทึกการแต่งกายสตรีว่า หญิงนุ่งผ้าสูง
พื้นดิน ๒ - ๓ นิ้ว (กรอมเท้า) สวมรองเท้าที่ทำด้วยหนัง
สีดำสีแดง

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ต้นสมัยอยุธยา (พ.ศ. ๑๘๙๓ - ๒๑๓๑)

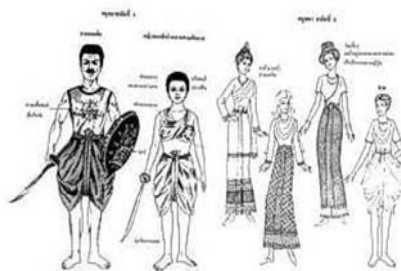

เริ่มนุ่งโจงกระเบน แปลงจากทรงหยักรั้งอย่างขอม
หญิงนุ่งจีบห่มสไบ มีผ้าห่มชั้นในอีกผืนหนึ่งห่มอย่างผ้าแถบ
สไบชั้นนอกใช้ผ้าเนื้อหนาก็ได้

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

สมัยอยุธยา (พ.ศ. ๒๒๗๕ - ๒๓๐๑)

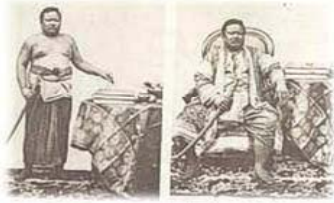

การแต่งกายของสตรีจึงเปลี่ยนแปลงไป เพื่อสะดวกใน
การปลอมเป็นชายอพยพหลบหนี ห่มผ้าคาดอกแบบตะเบง
มานรวบชายผูกเงื่อนที่ต้นคอ

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ยุครัตนโกสินทร์สมัยใหม่ (รัชกาลที่ ๕ - ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๐)

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

เอาความคิดทางด้านความสวยงามตามทัศนคติของชาวตะวันตกเข้ามาด้วยผสมกับแบบการแต่งกายเดิม สวมเสื้อนอกสีขาวคอปิด ติดกระดุมห้าเม็ดแทน เรียกว่า “ราชแปดแตน” นุ่งผ้าม่วงโจงกระเบน สวมถุงน่องรองเท้า เหตุที่คงถุงน่องไว้เชื่อว่าเป็นเพราะเห็นเป็นเครื่องแต่งกายที่สุภาพ การแต่งกายของสตรี นุ่งโจงใส่เสื้อแขนกระบอก แล้วห่มผ้าสไบเฉียงทับตัวเสื้อ

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ยุครัตนโกสินทร์สมัยใหม่ (รัชกาลที่ ๕ - ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๐)

สมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นต้นมา การแต่งกายแบบลำลองของชาย เปลี่ยนจากการนุ่งผ้าลอยชายมาเป็นนุ่งกางเกงแพรหลายสีต่าง ๆ เรียกว่า “กางเกงจีน” ยังคงใส่เสื้อคอกลมผ้าขาวบาง ถ้าจะออกนอกบ้านก็จะสวมเสื้อทับอีกชั้นหนึ่งและสวมหมวกเพื่อเป็นการสุภาพ

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ในสมัยรัชกาลที่ ๗ แบบเสื้อต่าง ๆ ของสตรีแทบจะกล่าวได้ว่า ลอกมาจากหนังสือแบบเสื้อตะวันตกที่ส่งเข้ามาขายสนสมัยนั้น หรือลอกเลียนจากภาพยนตร์ฝรั่งที่เข้ามาฉาย

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

สมัยรัฐนิยมและหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

เน้นการแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยเมื่อปรากฏตัวในที่ชุมนุมชน หรือสาธารณชนสตรีทุกคนไว้ผมยาว เลิกใช้ผ้าโจงกระเบนเปลี่ยนเป็นนุ่งผ้าถุงแทน เลิกการใช้ผ้าผืนเดียวคาดอกหรือเปลือยกายท่อนบน ให้ใส่เสื้อแทน

การใส่หมวกของสตรีเป็นเรื่องที่รัฐให้ความสำคัญมาก ถึงกับมีคำว่า “มาลานาชาติไทย”

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๒๕

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ค้นคว้าเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายของไทยสมัยต่าง ๆ และโปรดมาดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสม จัดเป็นชุดไทยพระราชนิยมหลายชุด และกำหนดให้เลือกใช้ในวาระต่าง ๆ กัน คือชุดไทยเรือนต้น สำหรับใช้ในโอกาสจำลอง ใช้ผ้าชิ้นฝ้ายหรือไหม มีริ้วตามยาวหรือขวาง

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๒๕

ชุดไทยจิตรลดา คือ ชุดไทยพิธีกลางวัน ใช้ผ้าไหมเกลี้ยง มีเชิงหรือยกดอกทั้งตัว ผ้าชิ้นยาวป้ายหน้าคนละท่อนกับตัวเสื้อ ซึ่งแขนยาว ผ่าอก คอกลม

ชุดไทยอมรินทร์ คือ ชุดไทยสำหรับงานพิธีตอนค่ำ ไม่คาดเข็มขัด ใช้ผ้ายกไหมที่มีทองแกมหรือยกทอง

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๒๕

ชุดไทยบรมพิมาน ใช้ในพิธีตอนค่ำที่ใช้เข็มขัด ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทองมีเชิงหรือยกทั้งตัวก็

ชุดไทยจักรีหรือชุดไทยสไบ ใช้ในพิธีเต็มยศ งานราตรี ผ้านุ่งจับยกข้างหน้ามีชายพก คาดเข็มขัดไทยและห่มสไบ ผ้ายกเป็นแบบมีเชิงหรือยกทั้งตัว เปิดป่าข้างหนึ่ง ชายสไบคลุมไหล่ ทั้งชายยาวด้านหลังพอสวมควร

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๒๕

ชุดไทยจักรพรรดิ เป็นแบบไทยแท้แบบหนึ่ง ตัวซิ่นใช้ผ้ายก
ทั้งตัว มีเชิงยกไหมทองหรือดั้นทองจีบหน้านางมีชายพก ห่ม
แพรจีบแบบไทย

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ชุดไทยศิวาลัย เป็นแบบไทยแท้ เสื้อใช้ผ้าสีทองเหมือนสี
เนื้อ ตัดแบบแขนยาว

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๒๕

ชุดไทยดุสิต สำหรับงานพิธีตอนค่ำ เน้นการปักตกแต่งตัว
เสื้อเป็นลวดลายด้วยไหมปัก และเลื่อม ฯลฯ ใช้ผ้ายกไหม
หรือยกทอง มีจีบยกข้างหน้า

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

ระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๒๕

การแต่งกายแบบไทยชุดพระราชทาน

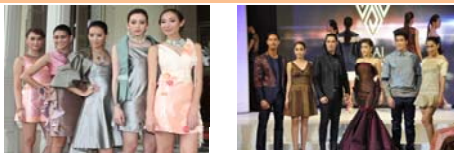
๑. เสื้อชุดไทยแขนสั้น
๒. ชุดไทยแขนยาว
๓. ชุดไทยแขนยาวคาดเอว

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยด้วยผ้าไทย

พ.ศ. ๒๕๐๐ - ปัจจุบัน

การแต่งกายสตรีในระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ ชุดกระโปรง ได้มีวิวัฒนาการมาหลายขั้นตอน ได้เปลี่ยนเป็นกระโปรงสั้น ซึ่งมีแบบสั้นแค้เข้าและเหนือเข้าที่เรียกว่า มินิสเกิร์ต และไม่โครสเกิร์ต ต่อมา มีกระโปรงชุดติดกันทรงเอไลน์ ต่อมาชายกระโปรงยาวครึ่งน่องเรียกว่า ชุดมิดี ถ้ายาวถึงกรอมเท้าเรียกว่าชุดแมกซี่ สำหรับแฟชั่นกางเกง การนิยมกางเกงมีมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากสะดวกกระทำได้รัดกว่ากระโปรง การแต่งกายของบุรุษนั้นยึดแนวตะวันตกเป็นส่วนใหญ่

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

การแสดงพิพิธภัณฑ์พัฒนาการการแต่งกายแบบไทย

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

การจัดกิจกรรมให้รางวัลยกย่องหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถานศึกษาดีเด่นในการส่งเสริมการใช้ผ้าไทย

สาวพริ้งค้ายรถอีทอหนึ่ง
แต่งกายชุดไทย
ในงานมอเตอร์โชว์ ๒๕๕๘

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

การจัดกิจกรรมคาราวานผ้าไทย จำหน่าย สาธิตสินค้าเกี่ยวกับผ้าไทย

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

การเชิญชวนประชาชน เยาวชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ แต่งชุดไทยเดินทางโดยการมอบรางวัลและแจกคู่มือส่วนลดในการใช้บริการ ร้านด้านในห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน ในช่วงระยะเวลาการจัดงาน

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

การรณรงค์ส่งเสริมการใช้ผ้าไทย

กรกฎาคม ๒๕๕๘

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

แบบชุดไทยพระราชานิยม...ชุดประจำชาติสตรีไทย

ปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๒ จนถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเยี่ยมประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงของไทย คือ ประเทศเวียดนาม อินโดนีเซีย และพม่า ในขณะที่สตรีไทยยังไม่มีเครื่องแต่งกายประจำชาติอย่างแน่นอน ในโอกาสที่จะต้องเสด็จเข้าสู่เขตสักการสถานต่างๆ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำผ้าไหมมาทอเป็นชุดประจำชาติตามสมัยนิยม ทรงพระสรวลทักทายกับสตรีที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ทรงพระดำเนินถึงความจำเป็นของการมีเครื่องแต่งกายสำหรับสตรีที่เป็นแบบพิธีแน่นอนเช่นเดียวกับฝ่ายบุรุษ

เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีกำหนดการจะต้องเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเยือนประเทศต่างๆ ในหลายทวีปเป็นระยะเวลาหลายปี จึงทรงพระราชดำริที่จะทรงฉลองพระองค์แบบไทย เพื่อให้ทั่วโลกรู้จักว่าไทยก็มีเครื่องแต่งกายประจำชาติเช่นเดียวกับชาติอื่นๆ จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้ หม่อมหลวงฉวีรัตน์ บุนนาค นางสนองพระโอษฐ์ผู้ใหญ่ และคุณอุไร ลืออำรุง ช่างฉลองพระองค์ นำเครื่องแต่งกายของสตรีไทย และเจ้านายสตรีไทยในสมัยโบราณหลายสมัยมาปรับปรุงและออกแบบเป็นเครื่องแต่งกายแบบไทย สำหรับใช้ในงานพิธี และโอกาสต่างๆ มากมายเครื่องแต่งกายเหล่านี้ได้รับการตั้งชื่อตามชื่อพระที่นั่งในพระบรมมหาราชวัง และพระตำหนักหลายองค์ ได้แก่ ไทยจักรี ไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิธาน ไทยดุสิต ไทยจักรพรรดิ ไทยจิตรลดา ไทยศิวาลัย และไทยเรณูนคร ประกอบด้วยชิ้นและเส้นใยแบบต่างๆ ที่มีความงดงาม ความประณีต แตกต่างกันไป ตามโอกาสของงาน

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้ตัดเย็บชุดไทยเหล่านี้ด้วยผ้าไหมไทย เพื่อเป็นการแนะนำเครื่องแต่งกายแบบไทยและผ้าไหมไทยให้ทั่วโลกรู้จักในทางเดียวกัน ซึ่งพระราชดำรินี้ก็ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ผ้าไหมไทยได้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย และชุดไทยที่ทรงพระราชดำริขึ้น ซึ่งเดิมเรียกกันว่า “ชุดไทยพระราชานิยม” นั้น ต่อมาก็คือเป็นที่นิยมของสตรีไทยทั่วไปจนในที่สุดก็กลายเป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย

ที่มาข้อมูล : หนังสือสมุดภาพหญิงไทย จัดทำโดยสวนจิตรลดา หนังสือวิวัฒนาการการแต่งกาย จัดทำโดยสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ลักษณะการแต่งกาย ชุดไทยพระราชานิยม ทั้ง ๘ ชุด

๑. **ไทยเรือนต้น** คือชุดไทยแบบลำลอง ใช้ผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมมีลายริ้วตามขวางหรือตามยาวหรือใช้ผ้าเกลี้ยงมีเชิง ตัวซิ่นยาวจรดข้อเท้า ป้ายหน้า เสื้อใช้ผ้าสีตามริ้วหรือเชิง สีจะตัดกับซิ่นหรือเป็นสีเดียวกันก็ได้ เสื้อคนละท่อนกับซิ่น แขนสามส่วน กว้างพอสบาย ผ่าอก คุดห้าเม็ด คอกกลมตื้นๆ ไม่มีขอบตั้ง เหมาะจะใช้แต่งไปในงานที่ไม่เป็นพิธี และต้องการความสบาย เช่น ไปงานกฐินต้น หรือเที่ยวเรือ เทียน้ำตก

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๒. **ไทยจิตรลดา** คือชุดไทยพิธีกลางวัน ใช้ผ้าไหมเกลี้ยงมีเชิงหรือเป็นยกดอกทั้งตัวก็ได้ ตัดแบบเสื้อกับซิ่น ซิ่นยาว ป้ายหน้าอย่างแบบลำลอง เสื้อแขนยาว ผ่าอก คอกกลม มีขอบตั้งน้อยๆ ใช้ในงานที่ผู้ชายแต่งเต็มยศ เช่น รับประทานของประเทศที่มาเยือน เป็นทางการที่สนามบิน หญิงไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่เนื้อผ้าควรงดงามให้มาก สมโอกาส

๓

๓. **ไทยอมรินทร์** คือชุดพิธีตอนค่ำ ใช้ผ้ายกไหมที่มีทองแกม หรือ ยกทองทั้งตัว เสื้อกับซิ่น แบบนี้ อนุโลมให้สำหรับ ผู้ที่ไม่ประสงค์คาดเข็มขัด ผู้มีอายุจะใช้คอกกลมกว้างๆ ไม่มีขอบตั้งและแขน ๓ ส่วนก็ได้ เพราะความสวยงามอยู่ที่เนื้อผ้าและเครื่องประดับที่จะใช้ให้เหมาะสมกับงานเลี้ยงรับรอง ไปดูละครตอนค่ำ และเฉพาะในงานพระราชพิธีสวนสนามในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หญิงประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๔. **ไทยบรมพิมาน** คือชุดไทยพิธีตอนค่ำที่ใช้เข็มขัด ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง มีเชิงหรือยกทั้งตัวก็ได้ ตัดแบบติดกัน ซิ่นมีจีบยกข้างด้านหน้ามีชายพก ใช้เข็มขัดไทยคาด ตัวเสื้อแขนยาวคอกกลมมีขอบตั้ง ผ่าด้านหลัง หรือด้านหน้าก็ได้ ผ้ามีจีบยาวจรดข้อเท้า แบบนี้เหมาะสำหรับผู้มีรูปร่างสูงบาง สำหรับใช้ในงานเต็มยศและครั้งยศ เช่น งานอุทยานสโมสร หรืองานพระราชทานเลี้ยงอาหารอย่างเป็นทางการในคืนที่มีอากาศเย็น ใช้เครื่องประดับสวยงามตามสมควร

๔

๕. ไทยจักรี คือชุดไทยสไบ ใช้ผ้ายกมีเชิง หรือยกทั้งตัว จีนมีจีบยกข้างหน้า มีชายยก ใช้เข็มขัดไทยคาด ส่วนท่อนบนเป็นสไบจะเย็บให้ติดกับจีนเป็นท่อนเดียวกัน หรือจะมีผ้าสไบหมัดต่างหากก็ได้ เปิดผ่าข้างหนึ่ง ชายสไบคลุมไหล่ ทั้งชายด้านหลังยาวตามที่ต้องการ ความสวยงามอยู่ที่เนื้อผ้า การเย็บ และรูปร่างของผู้สวม ใช้เครื่องประดับดั้งเดิมสมโอกาสในเวลาสำคัญ

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๖. ไทยคุณิด เป็นเสื้อสำหรับงานพิธีตอนค่ำ ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง อย่างเดียวกับไทยอมรินทร์ ไทยบรมพิมาน และไทยจักรี ตัวจีนยาว มีจีบยกข้างหน้า และชายพก ใช้เข็มขัด ผิดกันตรงตัวเสื้อ คือ เป็นเสื้อไม่มีแขน คอด้านหน้าและด้านหลังกว้างกว่า และต่ำเล็กน้อย ผ่าด้านหลัง ตัวเสื้อปักเป็นลวดลายด้วยไข่มุก ลูกปัด และเลื่อม ฯลฯ ใช้ในงานพระราชพิธีที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

๕

๗. ไทยจักรพรรดิ เป็นแบบไทยแท้แบบหนึ่ง ตัวจีนใช้ผ้าไหม หรือยกทองเอาจีบ ข้างหน้ามีชายพก ห่อแพรจีบแบบไทยสติดกับผ้าถุงเป็นชั้นที่หนึ่งก่อน แล้วใช้ผ้าไหมปักอย่างสตรีบรรดาศักดิ์สมัยโบราณ หมัดแพรจีบอีกชั้นหนึ่งใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศแบบไทยจักรี

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๘. ไทยศิวาลัย เป็นแบบไทยแท้ จีนเป็นแบบไทยจักรพรรดิ ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง เสื้อัดแบบแขนยาวคอกลม ผ่าหลัง เย็บติดกับจีน คล้ายแบบไทยบรมพิมาน หมัดผ้าปักลายไทยอย่างแบบไทยจักรพรรดิทับโดยไม่ต้องมีแพรจีบรองพื้นก่อนใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

๖

ชุดไทยพระราชนิยม
มี ๘ ชุด

	๑. ไทยเรือนคี่น	ใช้ผ้าฝ้าย/ผ้าไหมมีลายริ้วตามขวางหรือยาว/นุ่งซิ่นยาวจรดข้อเท้า	ใช้แต่งไปในงานไม่เป็นพิธีการ ต้องการความสบาย เช่น ไปงานกรฐินคี่น
	๒. ไทยจิตรลดา	ใช้ผ้าไหมเกลี้ยง/ยกดอกทั้งตัว/ซิ่นยาว ป้ายหน้าอย่างแบบลำลอง	ใช้ในงานที่ผู้ชายแต่งเต็มยศ เช่น รับประมุขของประเทศที่มาเยือน
	๓. ไทยอมรินทร์	ใช้ผ้ายกไหมที่มีทองแกม/ยกทั้งตัว	ใช้ในงานเลี้ยงรับรองและงานพระราชพิธี
	๔. ไทยบรมพิมาน	ใช้ผ้ายกไหม/ยกทอง มีเจีงหรือยกทั้งตัว ซิ่นมีจีบยกข้างด้านหน้า มีชายพก	ใช้ในงานเต็มยศและเครื่องยศ เช่น งานพระราชทานเลี้ยงอย่างเป็นทางการ
	๕. ไทยจักรี	ใช้ผ้ายกมีเจีง/ยกทั้งตัวนุ่งซิ่น มีจีบยกข้างหน้า	มักใส่ในงานกลางคี่น
	๖. ไทยดุสิต	ใช้ผ้ายกไหม/ยกทอง ซิ่นยาว มีจีบยกข้างหน้า	ใช้ในงานพระราชพิธีที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ
	๗. ไทยจักรพรรดิ	ตัวซิ่นใช้ผ้าไหม/ยกทอง เอาจีบ/ซิ่นข้างหน้ามีชายพก	ใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศแบบไทยจักรี
	๘. ไทยศิวาลัย	ซิ่นเป็นแบบไทยจักรพรรดิใช้ผ้ายกไหม/ยกทอง นุ่งซิ่นเป็นแบบไทยจักรพรรดิ	ใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๗

การกำหนดแบบเสื้อชุดไทยของชายไทย

คนไทยเรามีแบบการแต่งกายของตนเองมาเป็นเวลาช้านาน และได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมของต่างประเทศเข้ามาในรูปแบบของเครื่องแต่งกายด้วย ครงปัจจุบันนี้คนไทยยึดถือแนวการแต่งกายของชาวตะวันตก อันเป็นที่ยอมรับเป็นแนวการแต่งกายของนานาประเทศ ซึ่งในบางโอกาสเครื่องแต่งกายสากลบางแบบไม่สู้จะเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ และสภาพแวดล้อมของประเทศไทยนัก สำหรับหญิงไทยนั้นมีชุดไทยพระราชนิยมซึ่งได้ยึดถือแต่งกายเป็นแบบเสื้อชุดไทยอยู่แล้ว ส่วนแบบเสื้อของชายไทย ที่เป็นชุดไทยยังไม่มี

ปัจจุบันนี้ **เสื้อแบบพระราชทาน**เป็นที่นิยมแพร่หลายขึ้น สมควรจะได้กำหนดให้เป็นแบบเสื้อชุดไทยของชายไทย อันจะเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคนไทยต่อไป

ที่มาข้อมูล : หนังสือเสื้อชุดไทย สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

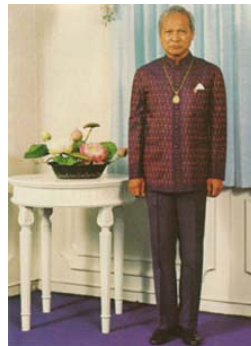
ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๘

แบบเสื้อชุดไทยของชายไทยมี ๓ แบบ คือ

๑. **แบบแขนสั้น** เป็นเสื้อคอตั้งสูงประมาณ ๓.๕-๔ ซม. ตัวเสื้อเข้ารูปเล็กน้อย และผ่าอกตลอด มีสาคกว้างประมาณ ๓.๕ ซม. ขลิบรอบคอและสาบอก ปลายแขนลิบหรือพับแล้วขลิบที่รอยเย็บ ติดกระดุม ๕ เม็ด กระดุมมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุหุ้มด้วยผ้าสีเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกับเสื้อ กระเป๋านมีหรือไม่มีก็ได้ ถ้ามีให้เป็นกระเป๋าจาะข้างละ ๑ กระเป๋า อยู่สูงกว่าระดับกระดุมเม็ดสุดท้ายเล็กน้อย ขอบกระเป๋ามีขลิบชายเสื้ออาจจะผ่ากันตั้ง เส้นรอยตัดต่อมีหรือไม่มีก็ได้ ถ้ามีให้เดินจักรทับตะเข็บ

๒. **แบบแขนยาว** เป็นเสื้อคอตั้งสูงประมาณ ๓.๕ - ๔ ซม. ตัวเสื้อเข้ารูปเล็กน้อย ผ่าอกตลอด มีสาคกว้างประมาณ ๓.๕ ซม. ขลิบรอบคอและสาบอก ติดกระดุม ๕ เม็ด กระดุมมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุหุ้มด้วยผ้าสีเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกับเสื้อ กระเป๋านมีหรือไม่มีก็ได้ ถ้ามีให้เป็นกระเป๋าจาะข้างซ้าย ๑ กระเป๋า กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋าจาะข้างละ ๑ กระเป๋า อยู่สูงกว่าระดับกระดุมเม็ดสุดท้ายเล็กน้อย ขลิบที่ขอบแขนเสื้อตัดแบบเสื้อสากล ปลายแขนเย็บทาบด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกันกับตัวเสื้อ กว้างประมาณ ๔ - ๕ ซม. โดยเริ่มจากตะเข็บด้านในอ้อมด้านหน้า ไปสิ้นสุดเป็นปลายมนทับตะเข็บด้านหลังชายเสื้อ อาจผ่ากันตั้ง เส้นรอยตัดต่อมีหรือไม่มีก็ได้ ถ้ามีให้เดินจักรทับตะเข็บ

๓. **แบบแขนยาวคาดเอว** ตัวเสื้อมีลักษณะเดียวกับแบบที่ ๒ แต่มีผ้าคาดเอว ขนาดกว้างยาวตามความเหมาะสม สีกลมกลืน หรือตัดกับสีของเสื้อ ผูกเงื่อนแน่นทางซ้ายมือของผู้สวมใส่

ชนิดของผ้า

เสื้อชุดไทยนี้ควรเลือกใช้ผ้าตามความเหมาะสม และควรเป็นผ้าที่ทำในประเทศไทย สีเรียบจางหรือมีลวดลายสุภาพ ตามความเหมาะสมกับโอกาสในการสวมใส่

แบบและโอกาสในการสวมใส่

เสื้อชุดไทยนี้ให้ใช้ควบคู่กับกางเกงสุภาพ หรือสีเดียวกับเสื้อโดยให้ใช้แทนชุดสากลนิยมหรือเสริมเพิ่มเติมจากชุดสากลนิยมได้ทุกโอกาส แต่มิใช่เป็นการทดแทนชุดสากลนิยมโดยสิ้นเชิง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. **ชุดไทยแขนสั้น** ใช้สีเรียบจาง หรือมีลวดลายสุภาพ ในโอกาสธรรมดาทั่วไป หรือในการปฏิบัติงาน หรือในการปฏิบัติงาน หรือในโอกาสพิธีการกลางวัน และอาจใช้สีเข้มได้ในโอกาสพิธีการเวลากลางคืน

๒. **ชุดไทยแขนยาว** ใช้สีเรียบจาง หรือมีลวดลายสุภาพ ในโอกาสพิธีการเวลากลางวัน และอาจใช้สีเข้มในโอกาสพิธีการเวลากลางคืนได้

๓. **ชุดไทยแขนยาวคาดเอว** ใช้ในโอกาสพิธีการที่สำคัญมาก ๆ

๔. **โอกาสงานศพ** ให้ใช้เสื้อแขนสั้นหรือแขนยาวสีขาว กางเกงสีดำหรือสีขาวทั้งชุด หรือสีดำทั้งชุด กรณีใช้เสื้อชุดไทยแขนยาวสีขาวหรือสีดำ ให้ติดแขนทุกชุดด้วย (เสื้อชุดไทยแขนสั้นไม่ต้องติดแขนทุกชุด)

ตัวอย่าง ชุดแต่งกายพื้นถิ่นในจังหวัดต่างๆ

ที่มาข้อมูล : การประกวดกุลสตรีศรีรัตนโกสินทร์ ในงาน “ได้ร่มพระบารมี ๒๓๒ ปี กรุงรัตนโกสินทร์”

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๑๓

ตัวอย่าง ชุดแต่งกายพื้นถิ่นภาคเหนือ

ชุดชาติพันธุ์ได
จ.แม่ฮ่องสอน

ชุดล้านนาไทยโยนก
จ.ลำปาง

ชุดผ้าทอลายน้ำไหล
จ.น่าน

ชุดไทยลื้อ
จ.พะเยา

ที่มา : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๑๔

ตัวอย่าง ชุดแต่งกายพื้นถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชุดผ้ามัดหมี่ลายหมากเบ็ง
จ.บึงกาฬ

ชุดไทยอีสาน ผ้าถุงสั้น
จ.ขอนแก่น

ชุดผู้ไทกาฬสินธุ์
จ.กาฬสินธุ์

ชุดชาติพันธุ์ไทยกูย (ส่วยเลียงช้าง)
จ.สุรินทร์

ตัวอย่าง ชุดแต่งกายพื้นถิ่นภาคกลาง

ชุดลาวครึ่งบ้านกุศออก
จ.ชัยนาท

ชุดชาติพันธุ์ไทยทรงดำ
จ.นครปฐม

ชุดชาติพันธุ์รามัญเกาะเกร็ด
จ.นนทบุรี

ชุดชาติพันธุ์ไทยพวน
จ.นครนายก

ตัวอย่าง ชุดแต่งกายพื้นถิ่นภาคใต้

ชุดบานง
จ.ปัตตานี

ชุดผ้าบาติก
จ.พัทลุง

ชุดชาติพันธุ์บ้านเพอรานากัน
จ.ภูเก็ต

ชุดผ้าทอเกาะยอ
จ.สงขลา

ข้อมูลผ้าไหม

ข้อมูลจากกรมหม่อนไหม

ตาราง จำนวนผู้ปลูกหม่อน เลี้ยงไหมและผู้ทอผ้าไหม รวม ๑๑๖,๒๙๐ ราย

ภาค	ไหมหัตถกรรม (ไหมไทยพื้นบ้าน/ไหมไทยลูกผสม)			ไหมอุตสาหกรรม			ผู้ทอผ้าไหม และทำผลิตภัณฑ์ จากผ้าไหมที่ไม่ได้ ปลูกหม่อน เลี้ยงไหมเอง (ราย)
	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก หม่อน (ไร่)	ปริมาณเส้นไหม ที่ผลิตได้ (กก.) ต่อปี	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก หม่อน (ไร่)	ปริมาณ รังไหม (กก.) ต่อปี	
ภาคเหนือ	๖๕๙	๙๖๒.๕	๔,๑๙๔	๕๗๑	๔,๖๕๕	๓๘๖,๑๖๖	๙๑๙
ภาคอีสานตอนบน	๒,๒๖๙	๑,๔๑๗.๘	๕,๖๓๙	๗๑๙	๔,๒๙๑	๒๗๖,๒๙๑	๔,๘๘๓
ภาคอีสาน ตอนกลาง	๒๔,๕๐๘	๑๕,๖๒๐.๘	๑๐๕,๕๖๓	๘๗๗	๔,๕๖๑	๓๑๘,๗๔๓	๑๕,๔๑๕
ภาคอีสาน ตอนล่างและภาคกลาง บางส่วน	๔๓,๘๘๕	๒๐,๗๕๙.๔	๑๗๐,๐๔๒	๑๗๕	๗๑๔	๔๒,๒๐๐	๒๐,๒๐๒
ภาคใต้และรวมภาค กลางบางส่วน	๒๙๙	๘๐๙.๘	๒,๓๓๒	๑๙๐	๑,๒๙๙	๗๙,๑๘๒	๗๒๙
รวม	๗๑,๖๓๐	๓๙,๕๗๐.๒	๒๘๗,๗๗๑	๒,๕๕๒	๑๕,๕๒๐	๑,๑๐๒,๕๘๒	๔๒,๑๐๘

หมายเหตุ : เกษตรกรบางรายปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าด้วย, จำนวนเกษตรกรไหมหัตถกรรม และไหมอุตสาหกรรม
แยกกลุ่มเป้าหมายกันชัดเจน, รังไหม ๗๗ กก. ได้เส้นไหม ๑ กก.

รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

นางสาวอนรรฆวี คำภูมิ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
นายเจษฎา ลูประสงค์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวสุภารัตน์ ลาท่า	นิติกรชำนาญการ
นางสาวนัยนา ขาดิซิงเซว	นิติกรปฏิบัติการ
นายเนติ พันธุ์ชาญสง่า	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวพรพิมล ปัญจกุล	วิทยากรปฏิบัติการ
นายธวัช สัจจโกชน์	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติด้านกฎหมาย
นางสาววรรษญา อยู่จรรยา	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติด้านวิชาการ
นางสาวอุษา ปะกะตั้ง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายกฤติน ผูกพันธ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญการ
นางสาวสร้อยทิพย์ สร้อยพูล	เจ้าพนักงานสนับสนุนการประชุม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักกรรมการ ๓

- โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๗ - ๘ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๘

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๒๔๔ ๐๕๖๐, ๐ ๒๒๔๔ ๐๗๔๐, ๐ ๒๒๓๓ ๙๔๗๒, ๐ ๒๒๓๓ ๙๔๗๕